

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้
ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

**FACTORS AFFECTING THE ACHIEVEMENT OF SEEDLING
DISTRIBUTION PROJECT OF PHRAE NURSERY CENTER 12,
DEN CHAI DISTRICT, PHRAE PROVINCE**

นายสุภกิจ สืบสุโกศล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2548

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)
ปริญญา

การบริหารทรัพยากรป่าไม้

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

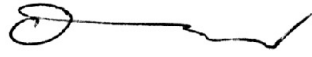
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12
จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

Factors Affecting the Achievement of Seedling Distribution Project of Phrae Nursery
Center 12, Den Chai District, Phrae Province

นามผู้วิจัย นายสุภกิจ สืบสุโกศล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

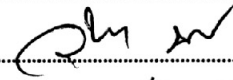
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภักธรธรรม, Ph.D.)

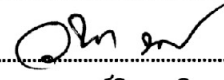
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วุฒิพล หัวเมืองแก้ว, Ph.D.)

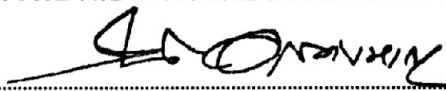
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิชา นิยม, Ph.D.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์วิชา นิยม, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 27 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2548

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12
จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

Factors Affecting the Achievement of Seedling Distribution Project of Phrae Nursery
Center 12, Den Chai District, Phrae Province

โดย

นายสุภกิจ สืบสุโกศล

เสนอ

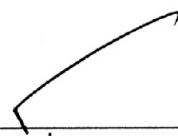
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)
พ.ศ. 2548

ISBN 974-9846-73-7

ศุภกิจ สืบสุโกศล 2548: ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม, Ph.D. 81 หน้า
ISBN 974-9846-73-7

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ข้อมูลทั่วไป ผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ และปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารวบรวมได้จากการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสอบถามประชาชนทั่วไปที่มาขอรับกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ที่อาศัยอยู่ในท้องที่จังหวัดแพร่ ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2545 ตามทะเบียนการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ จำนวน 352 ราย วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ ใช้สถิติ (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 43.68 ปี มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.17 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.50 คน มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีอาชีพรอง มีรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 131,866.02 บาท และ 116,548.30 บาทต่อปี ตามลำดับ มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 43.39 ปี เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มาขอรับกล้าไม้เพื่อนำไปปลูก จำนวน 1 ชนิด มีจำนวนเฉลี่ย 313.84 กล้า ส่วนใหญ่เป็นกล้าไม้สัก มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 8.87 ไร่ ปลูกต้นไม้เป็นเนื้อที่เฉลี่ย 2.68 ไร่ มีวัตถุประสงค์ในการปลูกต้นไม้เพื่อใช้สอยส่วนตัว มีค่าใช้จ่ายในการปลูกต่อไร่เฉลี่ย 454.52 บาท มีค่าใช้จ่ายรวมในการปลูกเฉลี่ย 574.90 บาท และมีความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ อยู่ในระดับสูง และผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ พบว่าอยู่ในระดับสูง โดยมีอัตราการรอดตายเฉลี่ยเกินร้อยละ 80 จำนวนร้อยละ 86.32 ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนชนิดของกล้าไม้ การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการได้รับการฝึกอบรม

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

21 / 10 / 2548

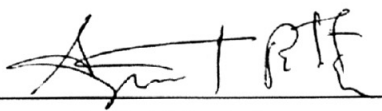
Supagit Suebsugosol 2005: Factors Affecting the Achievement of Seedling Distribution Project of Phrae Nursery Center 12, Den Chai District, Phrae Province. Master of Science (Forest Resource Administration), Major Field: Forest Resource Administration, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Associate Professor Apichart Pattaratuma, Ph.D. 81 pages.
ISBN 974-9846-73-7

Objectives of the study were to determine the socio-economic condition, general information and factors affecting the achievement of Seedling Distribution Project of Phrae Nursery Center 12, Den Chai District, Phrae Province. The using data was collected by employing the designed questionnaires interviewed 352 seedling obtainers which were randomly sampling from the list of seedling obtainer (they residing in Phrae province) under the nursery center in 2001-2002. The statistical analysis method was employed for testing the hypothesis in order to determine factors affecting the project achievement was t-test with the significance level of 0.05 and by using statistical software package.

Results of the study indicated that the most respondents were male and with their average age of 43.68 years. Their educational level were at grade 6. The average number of household member and labor were 4.17 and 3.50. Agriculture was their main occupation, and most of them having subsidiary occupation. The average annual household income and expenditure were 131,866.02 and 116,548.30 baht respectively. Their resettled duration was 43.39 years. They used to ordinate with government officers and received information as well as being social group members. They asked for 1 specie of seedling with the average amount of 313.84 seedlings for growing, and the most favorite seedling specie was teak (*Tectona grandis*) and their average size of land holding was 8.87 rais, and this included tree planted area only 2.68 rais. The objective of tree planting of the most was for private used. The average tree planting cost per rai was 454.52 baht, while the average of total reforestation cost was 574.90 baht. They had knowledge of tree planting and tending technique at high level and achievement of the seedling distribution project was also at high level, and the average percentage of the survival of planted trees was over than 80 percent with the majority proportion of the growers of 86.32 percent. Factors affecting the achievement of this project were educational level, number of tree species, coordination with government officers, and training courses attendance.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

21 / 10 / 2005

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย โอกาสนี้ใคร่ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อภิชิต ภัทรธรรม ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วุฒิพล หัวเมืองแก้ว กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก รองศาสตราจารย์วิชา นิยม กรรมการที่ปรึกษาวิชารอง และรองศาสตราจารย์ชูชีพ พิพัฒนศิริ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ดิชม และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณผู้มาขอรับแจกจ่ายกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545 ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอกราบทูลบิดา มารดาที่เคารพ ตลอดจนขอขอบคุณภรรยา ญาติพี่น้อง ที่ช่วยเป็นกำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด และผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐด้านการเพาะชำกล้าไม้ ในการที่จะนำผลของการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว รวมถึงจะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อยกับผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับด้านการเพาะชำกล้าไม้ในอนาคตสืบต่อไป

สุภกิจ สืบสุโกศล

ตุลาคม 2548

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
การตรวจเอกสาร	6
ความหมายของผลสัมฤทธิ์	6
นโยบายการผลิตกล้าไม้ของกรมป่าไม้	7
เป้าหมายในการเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายประชาชนทั่วไปของกรมป่าไม้	10
เทคนิคการปลูกสร้างสวนป่า	18
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่	20
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย	32
สมมติฐานของการวิจัย	32
อุปกรณ์และวิธีการ	34
อุปกรณ์	34
วิธีการ	34
ผลและวิจารณ์	38
สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับแจกจ่ายกล้าไม้	
จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่	38
ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์	
เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มา ขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	54
การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	58
สรุป	67
ข้อเสนอแนะ	68
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	70
ภาคผนวก	72
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงชนิด จำนวนกล้าไม้และจำนวนร้อยละของกล้าไม้แต่ละชนิดที่ผลิตจาก งบนานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544	23
2 แสดงชนิด จำนวนกล้าไม้และจำนวนร้อยละของกล้าไม้แต่ละชนิดที่ผลิตจาก งบนานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545	26
3 ประเภทของผู้มาขอรับกล้าไม้ งบนานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544-2545	29
4 จำนวนรายและพื้นที่การแจกจ่ายกล้าไม้เป็นรายจังหวัด ประเภทผู้ขอรับกล้าไม้ งบนานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544-2545	29
5 จำนวนรายและพื้นที่การแจกจ่ายกล้าไม้ภายในจังหวัดแพร่แยกเป็นรายอำเภอ ประเภท ผู้ขอรับกล้าไม้ งบนานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544-2545	30
6 การกระจายของประชาชนตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดแพร่ ที่มาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 – 2545	36
7 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างจากศูนย์ เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	42
8 ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างจากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	49
9 ค่าใช้จ่ายในการขนย้าย การปลูก บำรุง ดูแลรักษาต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	53
10 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าขนย้าย ค่าแรงปลูก ค่าปุ๋ย และค่า บำรุงรักษาต้นไม้โดยเฉลี่ย ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างจากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	53
11 ความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้ ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่าย กล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	55
12 ระดับความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้ ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่าย กล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่	57
14 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	59
15 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้แตกต่างกัน	60
16 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนของกล้าไม้แตกต่างกัน	61
17 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีขนาดของพื้นที่ถือครองแตกต่างกัน	62
18 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนแตกต่างกัน	63
19 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้แตกต่างกัน	64
20 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้แตกต่างกัน	65
21 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ได้รับการฝึกอบรมแตกต่างกัน	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ 66

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนผังรูปแบบการบริหารจัดการงานเพาะชำกล้าไม้	10
2	ขั้นตอนการดำเนินงานการปลูกสร้างสวนป่า	19
3	กรอบแนวความคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	32

**ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้
ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่**

**Factors Affecting the Achievement of Seedling Distribution Project of Phrae
Nursery Center 12, Den Chai District, Phrae Province**

คำนำ

เมื่อกล่าวถึงป่าไม้ ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติอย่างหนึ่งที่อำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมหาศาล ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ ความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทั้งทางด้านการใช้ไม้เพื่อการก่อสร้างบ้านเรือนและการใช้สอยทั่วไป การใช้ของป่าประเภทต่าง ๆ เพื่อการอุปโภค บริโภค ตลอดจนการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ ประกอบกับการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกเข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ล้วนแต่เป็นปัญหาใหญ่ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบทางลบต่อสังคมและสภาพแวดล้อม เป็นผลทำให้ความสมดุลทางธรรมชาติต้องสูญเสียไป รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้เร่งคิดหามาตรการในการแก้ไขและกำหนดแนวทางการปฏิบัติด้านป่าไม้ โดยได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ซึ่งได้มีการตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ หรือประมาณ 128 ล้านไร่ (ธงชัย, 2541) จึงจะสามารถรักษาคุณภาพทางระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเอาไว้ได้ แต่ในข้อเท็จจริงและข้อมูลสถิติการป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543 (กรมป่าไม้, 2543) พบว่า มีเนื้อที่ป่าไม้คงเหลืออยู่รวมทั้งสิ้น 129,722 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 25.28 เท่านั้น ดังนั้น จึงจะต้องเพิ่มพื้นที่ป่าไม้อีกประมาณร้อยละ 14 หรือคิดเป็นเนื้อที่โดยประมาณ 45 ล้านไร่ ซึ่งการที่จะทำให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าว ภาครัฐจะต้องดำเนินการปลูกป่าในทุกรูปแบบ ควบคู่ไปกับการป้องกันและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่เหลืออยู่อย่างจริงจัง แนวทางหนึ่งที่รัฐได้ดำเนินการก็คือ การรณรงค์ในการส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่าในพื้นที่ที่เป็นที่ดินของรัฐและเอกชน โดยนำที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าปลูกต้นไม้ รวมทั้งการตั้งงบประมาณสนับสนุนสถานียเพาะชำกล้าไม้ทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อดำเนินการผลิตกล้าไม้สำหรับแจกจ่ายให้กับประชาชนผู้สนใจได้นำไปปลูกในที่ดินของตนเองต่อไป

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอดเด่นชัย จังหวัดแพร่ เป็นหน่วยงานของกรมป่าไม้ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการผลิตกล้าไม้ที่มีคุณภาพ ไว้เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนผู้สนใจทั่วไป หน่วยงานของรัฐ เอกชน ศาสนสถาน และสถานศึกษาต่าง ๆ พื้นที่รับผิดชอบ 5 จังหวัด คือ แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ สุโขทัย และจังหวัดตาก แต่เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของจำนวนกล้าไม้ที่ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ได้ให้ประชาชนกับที่แจกจ่ายให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าจำนวนกล้าไม้ที่แจกจ่ายให้กับประชาชนทั่วไปมีสัดส่วนที่สูงกว่ามาก ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบเป็นผู้ที่มีบทบาทในการช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าหรือช่วยแก้ปัญหาด้านการป่าไม้ของประเทศได้อีกทางหนึ่ง สำหรับการดำเนินโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับประชาชนเท่าที่ผ่านมา ยังไม่ได้มีการติดตามว่า ต้นไม้ที่ประชาชนรับไปแล้วได้นำไปปลูกจริงทั้งหมดหรือไม่ มีเปอร์เซ็นต์การรอดตายเท่าไร มีอัตราการเจริญเติบโตดีเพียงใด และประชาชนผู้ปลูกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้มากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบข้อมูลการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอดเด่นชัย จังหวัดแพร่ พบว่า ประชาชนในท้องที่จังหวัดแพร่เป็นกลุ่มที่มาขอรับกล้าไม้ของศูนย์ฯ เป็นส่วนใหญ่ และจากเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของกล้าไม้ที่แจกจ่ายให้ประชาชนทั่วไปในจังหวัดแพร่ เพื่อต้องการทราบว่า การแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์ฯ ประสบความสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ของทางราชการที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอดเด่นชัย จังหวัดแพร่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงแผนงาน ตลอดจนกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการด้านการผลิต การแจกจ่ายกล้าไม้ และการให้บริการด้านวิชาการเกี่ยวกับการบำรุง ดูแล รักษาให้กับผู้มาขอรับกล้าไม้ เพื่อก่อให้เกิดความคุ้มค่ากับงบประมาณของทางราชการที่ต้องใช้ไปในกิจกรรมการเพาะชำกล้าไม้ดังกล่าว และเพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมอาชีพการปลูกสร้างสวนป่าให้เป็นอาชีพที่สร้างรายได้เสริมให้กับประชาชน ทั้งยังเป็นการช่วยลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ตลอดจนแก้ปัญหาการขาดแคลนไม้ใช้สอยของประชาชนในพื้นที่จังหวัดแพร่ในอนาคตได้อย่างยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับแจกจ่ายกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เป็นประชาชนทั่วไปที่มาขอรับกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ที่อาศัยอยู่ในท้องที่จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544-2545 ตามทะเบียนการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ โดยใช้เกณฑ์การรอดตายของต้นไม้ที่ร้อยละ 80 ของจำนวนกล้าไม้ที่ผู้มาขอรับแจกจ่ายและนำไปปลูกเป็นเกณฑ์ในการวัดผลสัมฤทธิ์

นิยามศัพท์

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ หมายถึง หน่วยงานราชการ สังกัดส่วนเพาะชำกล้าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ปฏิบัติงานด้านการผลิตกล้าไม้ เพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับประชาชน หน่วยงานราชการอื่น ๆ เพื่อนำไปปลูกตามสถานที่ต่าง ๆ โดยมีที่ตั้งอยู่ริมถนนยันตรกิจโกศล หมู่ 10 บ้านเมืองใหม่ ตำบลแม่จี่ระ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ประชาชน หมายถึง บุคคลทั่วไปในท้องที่จังหวัดแพร่ ผู้ที่มาขอรับแจกจ่ายกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544-2545

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ หมายถึง ผลการปลูกกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ เพื่อนำไปปลูกในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นกล้าไม้ที่ได้แจกจ่ายไป ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545 โดยมีเปอร์เซ็นต์การรอดตายสูงตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทางกรมป่าไม้ได้กำหนดไว้

กล้าไม้ หมายถึง ต้นไม้ป่าชนิดต่าง ๆ ไม้ผลกินได้ และหมายความรวมถึงไม้ดอก ไม้ประดับ ที่เพาะในถุงพลาสติกสีดำ ที่ทางศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ได้ดำเนินการเพาะชำและแจกจ่ายให้กับประชาชนหรือส่วนราชการทั่วไป โดยใช้เงินงบประมาณของทางราชการเฉพาะ โครงการเพาะชำกล้าไม้แจกจ่ายทั่วไป งบงานเพาะชำกล้าไม้แจกจ่ายทั่วไปเท่านั้น

การแจกจ่ายกล้าไม้ หมายถึง การให้กล้าไม้โดยไม่คิดมูลค่าแก่ผู้มาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ เพื่อนำไปปลูกในสถานที่ต่าง ๆ และเป็นกล้าไม้ที่ได้แจกจ่ายไป ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545

ระดับการศึกษา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของกลุ่มผู้ที่มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545

จำนวนชนิดของกล้าไม้ หมายถึง ประเภทของกล้าไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ผู้ที่มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545 เพื่อนำไปปลูกในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ไม้สัก สะเดา ยูคาลิปตัส ประดู่ คุ้ม เป็นต้น ซึ่งผู้มาขอรับกล้าไม้แต่ละราย ได้มาขอรับกล้าไม้ชนิดเดียว หรือหลายชนิดแตกต่างกันไป

จำนวนของกล้าไม้ หมายถึง จำนวนต้นของกล้าไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง มาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545

ขนาดพื้นที่ถือครอง หมายถึง จำนวนพื้นที่รวมในความครอบครองทั้งหมด ทั้งที่มีและไม่มีเอกสารสิทธิของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างมาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545 มีหน่วยเป็นไร่

จำนวนแรงงานในครัวเรือน หมายถึง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง ที่อยู่ในวัยแรงงาน สามารถในการประกอบอาชีพในครัวเรือนได้ ซึ่งมีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี

ความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ หมายถึง การที่ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ด้านต่าง ๆ เช่น วิธีการปลูก การขุดหลุม การใส่ปุ๋ย การเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นต้น

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ หมายถึง จำนวนครั้งในรอบปีที่ผ่านมาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างได้เข้ามาติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ เพื่อวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างสวนป่า เช่น การขอคำปรึกษาในการปลูกบำรุง ดูแลรักษาต้นไม้ ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นต้น

การได้รับการฝึกอบรม หมายถึง การเคยได้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการปลูก บำรุง ดูแลรักษาสวนป่า เช่น หลักสูตรการเพาะชำกล้าไม้ หลักสูตรการปลูกป่าเศรษฐกิจ เป็นต้น

การตรวจเอกสาร

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์
2. นโยบายการผลิตกล้าไม้ของกรมป่าไม้
3. เทคนิคการปลูกสร้างสวนป่า
4. ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของผลสัมฤทธิ์

ความหมาย

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ ไว้จำนวนมาก ดังเช่นตัวอย่างต่อไปนี้

Eysenek *et al.* (1972) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง

ภรณ์ และคณะ (2536) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การแสดงผลสำเร็จของงานหรือกิจกรรมที่มีการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เป็นการแสดงผลว่าผลสำเร็จของงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือโครงการหรือไม่ เพียงไร หรือหมายความว่า การประเมินผลผลิตเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามโครงการ (product evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลผลิตที่ได้รับ เพื่อหาความเกี่ยวพันระหว่างผลผลิตกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525) ได้ระบุไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง สิ่งที่ทำไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) ได้ระบุไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความสำเร็จ

ผลสัมฤทธิ์ของการแจกจ่ายกล้าไม้

สถิติ (2526) ได้ระบุความหมายของผลสัมฤทธิ์ในการแจกจ่ายกล้าไม้ไว้ว่า หมายถึง การที่ประชาชนนำกล้าไม้ที่ได้รับแจกจากหน่วยงานของกรมป่าไม้และนำไปปลูกแล้ว มีเปอร์เซ็นต์การรอดตายสูง (มีเปอร์เซ็นต์การรอดตายตั้งแต่ 80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป) ตามที่กรมป่าไม้ได้กำหนดไว้จนสามารถทำให้มีพื้นที่ป่าไม้ของประเทศเพิ่มขึ้นได้ต่อไป

นโยบายการผลิตกล้าไม้ของกรมป่าไม้

กรมป่าไม้ได้มอบหมายให้หน่วยงานเพาะชำกล้าไม้ และสถานีเพาะชำกล้าไม้ในสังกัดทั้งหมดนำไปปฏิบัติในการผลิตกล้าไม้ ดังต่อไปนี้ (สถิติ, 2526)

นโยบาย

1. ให้จัดระบบการเพาะชำกล้าไม้และการแจกจ่ายกล้าไม้ให้เป็นมาตรฐาน มีความชัดเจน โปร่งใสและตรวจสอบติดตามประเมินผลได้อย่างต่อเนื่อง และให้มีกล้าไม้เพียงพอสำหรับแจกจ่าย
2. ให้ให้ความสำคัญและเน้นในการคัดเลือกพันธุ์ไม้ การปรับปรุงพันธุ์ไม้ การทำพันธุ์ไม้ วิศวกรรม จัดทำธนาคารเมล็ด (seed bank) และแหล่งพันธุกรรม (genetic resources) เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ดี เจริญเติบโต มีผลผลิตสูง โดยเฉพาะพันธุ์ไม้ที่มีค่า

อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และพัฒนารูปแบบการเพาะชำกล้าไม้ พัฒนาการขยายพันธุ์ไม้โตเร็วและไม่เศรษฐกิจ โดยวิธีแบบไม่อาศัยเพศ ศึกษาเชิงปฏิบัติการเพื่อขยายผลงานด้านวิยหาเทคนิคด้านการเพาะชำกล้าไม้ การปลูกป่า การทดสอบชนิดไม้ เพื่อค้นหาชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมกับการปลูกสร้างสวนป่าในท้องถิ่น
2. วางแผน กำหนดเป้าหมายการเพาะชำ จัดเตรียมกล้าไม้ จัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้ตามหลักวิชาการ ปรับปรุงพันธุ์ไม้ สนับสนุนส่วนราชการ องค์กรต่าง ๆ และประชาชน ร่วมปลูกป่าและปลูกสร้างสวนป่า
3. ส่งเสริมและเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ การปลูกต้นไม้ และการปลูกป่าทุกรูปแบบแก่ภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป
4. ประสานแผนงานการเพาะชำกล้าไม้ การจัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้กับหน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกับองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศด้านการเงิน อุปกรณ์ ผู้เชี่ยวชาญ และความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนางานเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้และปลูกป่า
5. ปฏิบัติงานโครงการร่วมกับองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศ ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นโครงการพิเศษเฉพาะพื้นที่ และโครงการพระราชดำริ

วิธีการดำเนินงาน

1. วางแผนการผลิตกล้าไม้
 - 1.1 วางแผนและกำหนดเป้าหมายในการเพาะชำและจัดเตรียมกล้าไม้ เพื่อสนับสนุนส่วนราชการ องค์กรต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตกล้าไม้ประจำปี
 - 1.2 จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณในการผลิตกล้าไม้ประจำปี
 - 1.3 ควบคุมการจัดเตรียมและแจกจ่ายกล้าไม้
 - 1.4 ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการเพาะชำกล้าไม้ให้แก่ภาครัฐ เอกชน และประชาชนผู้สนใจ
 - 1.5 ประสานแผนการเพาะชำกล้าไม้กับหน่วยงานของกรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ

- 1.6 รวบรวมข้อมูลสถิติที่จำเป็นในกระบวนการผลิตกล้าไม้
- 1.7 ติดตามและประเมินผล
- 1.8 ศึกษาวิเคราะห์หาวิธีที่เหมาะสมเพื่อการผลิตกล้าไม้

2. ฝ่ายจัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้

- 2.1 จัดหาและจัดเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้ป่ามาทำการทดสอบเปอร์เซ็นต์การงอกและคัดเลือกเมล็ดไม้ มีคุณภาพส่งให้หน่วยงานสังกัดสำนักงานป่าไม้เขต สำนักงานป่าไม้จังหวัด และส่วนกลาง
- 2.2 ปลุกสร้างสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ โดยนำผลงานวิจัยของสำนักวิชาการป่าไม้มาศึกษาทดสอบ ขยายผลในพื้นที่แต่ละภาคของประเทศ เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ไม้ที่ดีและมีคุณภาพเหมาะสมสำหรับการปลูกป่าแต่ละภาคอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต
- 2.3 บำรุงสร้างสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้
- 2.4 สำรวจป่าธรรมชาติและสวนป่าที่มีศักยภาพเป็นแปลงผลิตเมล็ดไม้ จัดทำทะเบียนและแผนที่แม่ไม้ที่ให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ดีแต่ละท้องถิ่น เพื่อผลิตเมล็ดไว้สนับสนุนการเพาะชำกล้าไม้
- 2.5 พิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรค และประสานแผนการจัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้กับศูนย์เพาะชำกล้าไม้ สถานีเพาะชำกล้าไม้ สวนป่า หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน

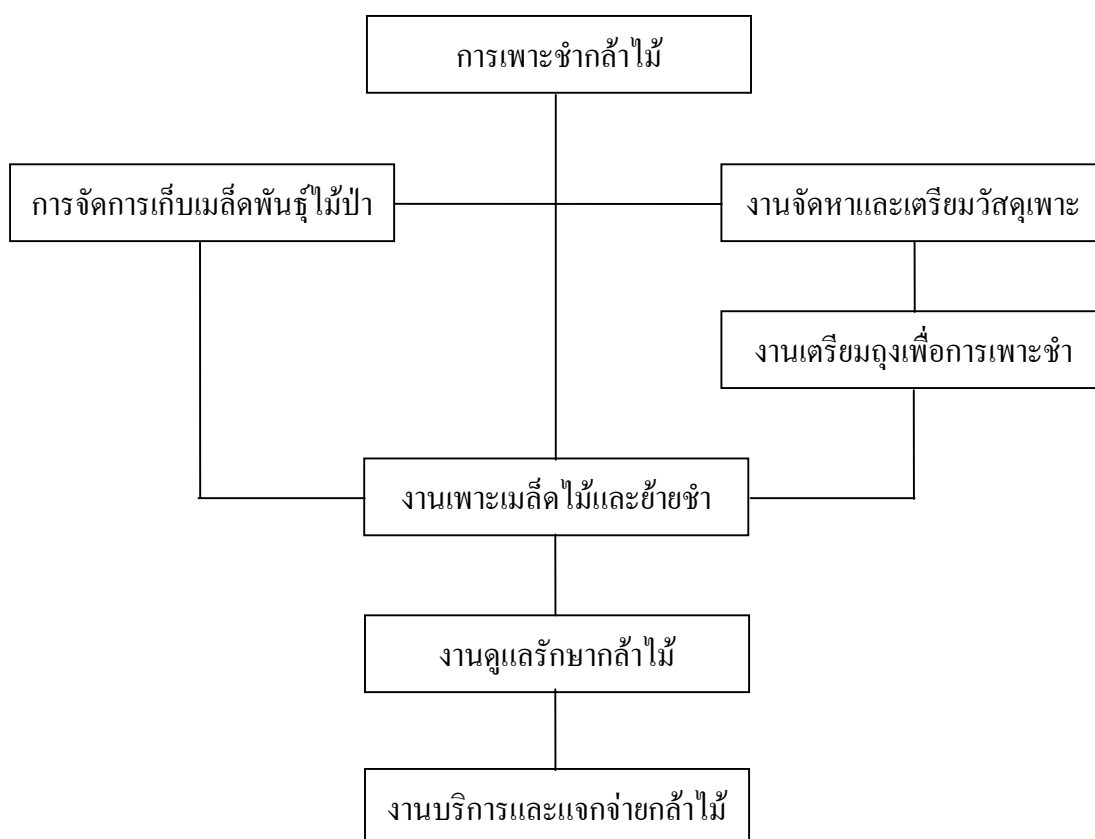
3. การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตกล้าไม้

- 3.1 กำหนดและพัฒนาระบบการผลิตกล้าไม้รูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนคิดค้นรูปแบบต่าง ๆ มาทดลองใช้ในระบบงานเพื่อที่จะให้ได้วิธีที่ดีที่สุด และคุ้มค่าที่สุดในการผลิตกล้าไม้แต่ละชนิด
- 3.2 จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณ การศึกษาค้นคว้าทดลองและพัฒนาระบบการผลิตกล้าไม้ที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับกล้าไม้แต่ละชนิด
- 3.3 พัฒนาและส่งเสริมวิธีการขยายพันธุ์ไม้ โดยวิธีการขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ เช่น การตอน การปักชำ และวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (tissue culture)
- 3.4 ประสานและร่วมมือกับองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศ ด้านการเงินและงบประมาณ โครงการความช่วยเหลือ และโครงการพิเศษเฉพาะพื้นที่ ตลอดจนอุปกรณ์ ผู้เชี่ยวชาญ และความร่วมมือนทางวิชาการ จัดทำโครงการความร่วมมือและโครงการความช่วยเหลือในการพัฒนางานเพาะชำกล้าไม้
- 3.5 พัฒนาคุณภาพกล้าไม้ให้มีความแข็งแรง และทนทานต่อโรคและแมลงได้ดี

เป้าหมายในการเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายประชาชนทั่วไปของกรมป่าไม้

สถิติ (2526) ได้กล่าวไว้ว่า กรมป่าไม้ได้กำหนดเป้าหมายในการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อแจกจ่ายสนับสนุนในพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ปีละประมาณ 105 ล้านกล้า เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ลดการบุกรุกทำลายและลดการใช้ประโยชน์ไม้จากป่าธรรมชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีไม้ไว้ใช้สอยในครัวเรือนและชุมชน นอกจากนี้ยังสนับสนุนโครงการปลูกต้นไม้ในกรณีพิเศษ และในวันสำคัญของส่วนราชการต่าง ๆ

หลักการบริหารจัดการงานเพาะชำกล้าไม้

ภาพที่ 1 แผนผังรูปแบบการบริหารจัดการงานเพาะชำกล้าไม้

ที่มา: กรมป่าไม้ (2542)

อำนาจและหลักเกณฑ์การจ่ายกล้าไม้

สถิติ (2526) ได้กล่าวไว้ว่า กรมป่าไม้ได้ให้อำนาจและหลักเกณฑ์ในการจ่ายกล้าไม้ ของหัวหน้าสถานีเพาะชำกล้าไม้ไว้ ดังนี้

1. ให้หัวหน้าสถานีเพาะชำกล้าไม้ หัวหน้าหน่วยเพาะชำกล้าไม้ และหัวหน้าหน่วยงาน ในสังกัดกรมป่าไม้ ผู้ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่เพาะชำกล้าไม้ หรือ ผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่ในการจ่ายกล้าไม้จากหัวหน้าหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น มีอำนาจจ่ายกล้าไม้ ได้ไม่เกินรายละเอียด 1,500 ต้น/ปี สำหรับประชาชนทั่วไป และไม่เกินรายละเอียด 10,000 ต้น/ปี สำหรับวัด หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และโครงการต่าง ๆ ที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า และมีพื้นที่เป้าหมายชัดเจน โดยมีหลักฐานโครงการประกอบแนบคำขอ
2. ให้หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมการเพาะชำกล้าไม้ มีอำนาจสั่งหน่วยงานในสังกัด ให้จ่ายกล้าไม้ได้ไม่เกินรายละเอียด 10,000 ต้น/ปี สำหรับประชาชนทั่วไป และไม่เกิน 50,000 ต้น/ปี สำหรับวัด หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และโครงการต่าง ๆ ที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า และมีพื้นที่เป้าหมายชัดเจน โดยมีหลักฐานโครงการประกอบแนบคำขอ
3. ให้ป่าไม้เขต ป่าไม้จังหวัด ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการส่วน มีอำนาจสั่งหน่วยงาน ในสังกัดให้จ่ายกล้าไม้ได้ไม่เกินรายละเอียด 20,000 ต้น/ปี สำหรับประชาชนทั่วไป และไม่เกินรายละเอียด 100,000 ต้น/ปี สำหรับวัด หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และโครงการต่าง ๆ ที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า และมีพื้นที่เป้าหมายชัดเจน โดยมีหลักฐานโครงการประกอบแนบคำขอ
4. การจ่ายกล้าไม้เกินจำนวนตามข้อ 3 ให้ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายตามข้อ 3 เสนอกรมป่าไม้เพื่อพิจารณาสั่งการ
5. ในการพิจารณาสั่งการตามข้อ 4 ให้ผู้อำนวยการสำนักต้นสังกัด ของหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมเพาะชำกล้าไม้ เป็นผู้มีอำนาจสั่งการแทนอธิบดีกรมป่าไม้

6. ให้นำหน่วยงานที่รับผิดชอบตามข้อ 1 จัดทำบัญชีกล้าไม้ ทะเบียนจ่ายกล้าไม้ตามแบบ 1 และแบบ 2 ทำทะเบียนนี้ไว้เป็นหลักฐานประจำสำนักงาน แล้วรายงานตามแบบ 1 ให้หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมฯ หรือป่าไม้เขตต้นสังกัดแล้วแต่กรณี และกรมป่าไม้ทราบทุกเดือน ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

7. ให้นำหน่วยงานที่รับผิดชอบตามข้อ 1, 2 และข้อ 3 ติดตามประเมินผลการจ่ายกล้าไม้ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าจำนวน ร้อยละ 20 ของผู้ขอรับเฉพาะรายที่จ่ายให้กับผู้ขอรับตั้งแต่ 2,000 ต้นขึ้นไป ตามแบบที่กรมป่าไม้กำหนดทำทะเบียนนี้ แล้วรายงานให้กรมป่าไม้ทราบ ภายใน 15 วัน หลังจากวันสิ้นปีงบประมาณ

8. ให้อธิบดีกรมป่าไม้ รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

การบริหารงานเพาะชำกล้าไม้ของกรมป่าไม้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สมนึก (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพาะชำกล้าไม้ในด้านต่าง ๆ ของกรมป่าไม้ ในช่วงปี พ.ศ. 2539 – 2541 สามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. ประวัติด้านการเพาะชำกล้าไม้ กรมป่าไม้ได้ดำเนินงานเพาะชำกล้าไม้เพื่อสนับสนุนนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ของรัฐบาลมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ที่ถูกทำลายโดยการปลูกสร้างสวนป่า เพื่อให้มีพื้นที่ป่าไม้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของธรรมชาติ และสามารถสนองต่อความต้องการด้านไม้ใช้สอยของประชาชนได้อย่างเพียงพอ เริ่มแรกกรมป่าไม้ได้จัดตั้งศูนย์เพาะชำกล้าไม้ขึ้นในปี พ.ศ. 2518 จำนวน 13 แห่ง กระจายอยู่ในจังหวัดที่มีการปลูกสวนป่าจำนวนมากของประเทศ และได้ขยายศูนย์เพาะชำขึ้นเป็น 57 แห่ง ในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นศูนย์เพาะชำกล้าไม้ขนาดใหญ่ จำนวน 13 ศูนย์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อผลิตกล้าไม้สนับสนุนการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่าให้ได้พื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศตามนโยบายการป่าไม้ของประเทศ ภายในระยะเวลา 15 ปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 โดยเน้นพื้นที่เป้าหมาย คือ เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรและที่ดินอื่น ๆ นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้ได้พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นประมาณ 34.70 ล้านไร่ สนับสนุนไม่น้อยกว่า 3,473 ล้านกล้า โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ สถานีเพาะชำกล้าไม้ และหน่วยเพาะชำกล้าไม้จำนวน 65 แห่งทั่วประเทศ และมีหน่วยงานสังกัดสำนักส่งเสริมการปลูกป่า สำนักวิชาการป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สำนักงานป่าไม้เขต

และสำนักงานป่าไม้จังหวัดต่าง ๆ เป็นหน่วยงานสนับสนุนรับผิดชอบจัดเตรียมกล้าไม้ตามศักยภาพ 1.5 – 10 ล้านกล้าต่อปีต่อหน่วยงาน

ในส่วนของการเพาะชำกล้าไม้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 กิจกรรมด้านการเพาะชำกล้าไม้ได้ขยายงานเพิ่มขึ้นจำนวนมาก เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายส่งเสริมการฟื้นฟูป่าและสนับสนุนโครงการสำคัญของรัฐ คือ โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ ปีที่ 50 โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) และโครงการอื่น ๆ รวมจำนวนกล้าไม้ที่จะต้องจัดเตรียมในปี พ.ศ. 2537 จำนวน 364,900,711 กล้า ในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 870,560,000 กล้า ซึ่งนอกจากภารกิจด้านการเพาะชำกล้าไม้แล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการเพาะชำกล้าไม้ยังต้องมีหน้าที่ด้านการส่งเสริมการปลูกป่า และส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในรูปแบบต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปลูกป่า และส่งเสริมทัศนคติเกี่ยวกับงานด้านอนุรักษ์ป่าไม้ด้วย นอกจากนี้ ยังให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางการปฏิบัติในเรื่องการปลูกป่าแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงด้วย

2. เป้าหมายการเพาะชำกล้าไม้ กรมป่าไม้ได้ตั้งเป้าหมายรวมที่จะเพาะชำกล้าไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรมให้กลับสภาพเป็นป่าที่สมบูรณ์ ได้แก่ พื้นที่ป่า 40 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ประเทศ ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ในระยะเวลา 15 ปี ดังนี้

2.1 จัดให้มีการส่งเสริมแนะนำและแจกจ่ายกล้าไม้ เพื่อนำไปปลูกในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรให้แก่ราษฎรและพื้นที่อื่น ๆ นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 34.7 ล้านไร่ โดยทำการเพาะชำกล้าไม้แจกจ่ายติดต่อกันไปเป็นเวลา 15 ปี เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป โดยแยกเป็น

2.2.1 พื้นที่ปลูกต้นไม้ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรให้แก่ราษฎรไม่น้อยกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด จะได้พื้นที่ปลูกไม้ประมาณ 26.1 ล้านไร่

2.2.2 พื้นที่ปลูกต้นไม้นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ปลูกโดยหน่วยงานราชการ วัด ริมสองข้างทาง ที่สาธารณะ และโครงการปลูกต้นไม้อื่น ๆ ได้พื้นที่ปลูกต้นไม้ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด เนื้อที่ประมาณ 8.7 ล้านไร่

2.2 ให้มีการจัดตั้งศูนย์เพาะชำกล้าไม้ให้ครบทุกจังหวัด และมีหน่วยเพาะชำกล้าไม้ขนาดเล็กอยู่กระจัดกระจายให้ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการกระจายกล้าไม้ได้ทั่วถึงและสะดวกต่อการขนส่งกล้าไม้ด้วย

2.3 ให้มีการเพาะชำกล้าไม้ที่มีคุณภาพดีได้มาตรฐานจากแม่ไม้พันธุ์ดี จำนวนกล้าไม้ที่ต้องเพาะชำแจกจ่ายเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 34.7 ล้านไร่ โดยทำการแจกจ่ายจำนวนกล้าไม้จำนวน 100-200 ต้น/ไร่ ต้องเพาะชำกล้าไม้ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 3,473 ล้านกล้า ในระยะเวลา 15 ปี

2.4 กรมป่าไม้ได้มอบหมายให้ส่วนเพาะชำกล้าไม้ รับผิดชอบการผลิตกล้าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ปีที่ 50 โดยดำเนินการจัดทำแผนและผลิตกล้าไม้ และกระจายการผลิตกล้าไม้ส่วนหนึ่งให้กับศูนย์เพาะชำกล้าไม้ 13 แห่ง สถานีเพาะชำกล้าไม้ หน่วยเพาะชำกล้าไม้ทั่วประเทศ และอีกส่วนหนึ่ง ได้จัดสรรให้หน่วยงานภูมิภาคของกรมป่าไม้ที่มีศักยภาพในการเพาะชำกล้าไม้เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้กล้าไม้ที่จะสนับสนุนโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ กระจายอยู่ทั่วประเทศ และอยู่ใกล้พื้นที่เป้าหมายมากที่สุด

3. พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่ดำเนินการของกรมป่าไม้ มีดังนี้

3.1 พื้นที่ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในเขตที่ปฏิรูปให้แก่ราษฎรเพื่อทำการเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพื้นที่ จำนวน 26.1 ล้านไร่ แบ่งเป็น

- 3.1.1 ท้องที่ภาคเหนือ 14 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 6.4 ล้านไร่
- 3.1.2 ท้องที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 9.7 ล้านไร่
- 3.1.3 ท้องที่ภาคกลาง 21 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 3.9 ล้านไร่
- 3.1.4 ท้องที่ภาคตะวันออก 7 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 2.5 ล้านไร่
- 3.1.5 ท้องที่ภาคใต้ 14 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 3.6 ล้านไร่

3.2 พื้นที่ปลูกต้นไม้นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด จำนวน 8.2 ล้านไร่ แบ่งเป็น

- 3.2.1 ท้องที่ภาคเหนือ 14 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 1.2 ล้านไร่
- 3.2.2 ท้องที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 3.5 ล้านไร่
- 3.2.3 ท้องที่ภาคกลาง 21 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 1.8 ล้านไร่
- 3.2.4 ท้องที่ภาคตะวันออก 7 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 7 แสนไร่
- 3.2.5 ท้องที่ภาคใต้ 14 จังหวัด พื้นที่ประมาณ 1.4 ล้านไร่

3.3 พื้นที่ปลูกป่าโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ มีดังนี้

- 3.3.1 การปลูกป่าในพื้นที่อนุรักษ์ที่มีสภาพเสื่อมโทรม จำนวน 5 ล้านไร่
- 3.3.2 การปลูกป่าไม้บริเวณสองข้างทาง จำนวน 50,000 กิโลเมตร

3.3.3 การปลูกต้นไม้บริเวณโรงเรียน สถานที่ราชการทุกแห่งทั่วประเทศ

3.3.4 การปลูกต้นไม้บริเวณศาสนสถาน เช่น วัด สวนสาธารณะ สถานีพักผ่อนหย่อนใจ บริเวณสองข้างทางถนน ริมแม่น้ำ ลำคลอง บริเวณอ่างเก็บน้ำ บริเวณกำจัดของเสีย ฯลฯ ทุกแห่งทั่วประเทศ

3.4 พื้นที่ปลูกป่าตามโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า มีเป้าหมายการดำเนินงานปีละ 1 ล้านไร่ ในทุกจังหวัดที่ประชาชนประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ

3.5 พื้นที่ปลูกป่าตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (การส่งเสริมปลูกไม้โตเร็วในส่วนของกรมป่าไม้) มีเป้าหมายเพื่อปลูกไม้โตเร็วทดแทนพืชเกษตรที่มีปัญหาในด้านการตลาด (ข้าว มันสำปะหลัง กาแฟ และพริกไทย) จำนวน 430,000 ไร่

4. แนวทางการดำเนินงาน กรมป่าไม้มีแนวทางการดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ ดังนี้

4.1 ปรับปรุงศูนย์เพาะชำกล้าไม้เดิม และสำรวจพื้นที่ที่จะจัดตั้งหน่วยเพาะชำกล้าไม้ใหม่ ให้มีทั้งศูนย์เพาะชำหน่วยใหญ่และศูนย์เพาะชำขนาดเล็ก เพื่อให้กระจายรองรับความต้องการกล้าไม้ให้ทั่วถึง ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการคมนาคมเพื่อการติดต่อขอรับกล้าไม้ และความสะดวกในการขนส่งกล้าไม้ โดยศูนย์เพาะชำกล้าไม้จะมีหน้าที่สำคัญ คือ เพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายให้ได้คุณภาพกล้าไม้ที่ดีและมีสายพันธุ์ดี ทำการสาธิต ส่งเสริมประชาชนเรื่องการเพาะชำกล้าไม้ และการปลูกต้นไม้ พร้อมทั้งการเพาะชำกล้าไม้ที่มีความก้าวหน้ามาเผยแพร่ปรับปรุงสู่การปฏิบัติ

4.2 สำรวจแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะชำกล้าไม้ รวมทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และการจัดหาแหล่งน้ำเตรียมพร้อมให้เพียงพอ ได้แก่ การขุดสระ ขุดเจาะบ่อนบาด ทำฝายกั้นน้ำ เป็นต้น เพื่อให้มีน้ำเพียงพอตลอดปี

4.3 สำรวจแหล่งดินเพื่อเป็นวัสดุเพาะชำ

4.4 ทำการปลูกสร้างสำนักงาน และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น บ้านพัก หอพักน้ำ เรือนเพาะชำ ถนน ทางระบายน้ำ เป็นต้น

4.5 จัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ต้องการกล้าไม้ทราบอย่างละเอียดอย่างทั่วถึง

4.6 ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่น ประสานกับหน่วยงานของราชการ ในท้องถิ่นเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานและการจ้างราษฎรในท้องถิ่น เพื่อเป็นคณาภิบาลในศูนย์เพาะชำในอัตราค่าจ้างที่เป็นธรรม

4.7 ล้างแหล่งเก็บเมล็ดไม้ โดยเลือกชนิดพันธุ์ไม้ให้เป็นไปตามหลักวิชาการและความต้องการของผู้รับกล้าไม้

4.8 ทำการเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้ คัดเลือกเมล็ดที่สมบูรณ์แข็งแรง และทำการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ตามความเหมาะสมของชนิดไม้ เพื่อให้เมล็ดมีชีวิตยืนยาว

4.9 ก่อนทำการเพาะปลูกเมล็ดให้ทำการทดสอบความมีชีวิตของเมล็ด และกระทำต่อเมล็ดเพื่อให้อัตราการงอกของเมล็ดมีมากและเร็วขึ้น

4.10 ทำการเตรียมกระบะเพาะ หว่านเมล็ด และบำรุงดูแลรักษา

4.11 ทำการเตรียมปุ๋ย และวัสดุเพาะชำอื่น ๆ ที่จะใช้ผสมกับดิน

4.12 ทำการเตรียมดิน โดยตีหรือบดให้ก้อนดินแตกละเอียด

4.13 ผสมดินกับวัสดุเพาะชำอื่น ๆ และปุ๋ยที่เตรียมไว้

4.14 ทำการกรอกดินใส่ถุงพลาสติกที่เจาะรูไว้ และนำถุงดินไปเรียงในเรือนเพาะชำอย่างเป็นระเบียบ เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงานและการนับจำนวนกล้าไม้

4.15 ทำการย้ายชำกล้าไม้ รวมทั้งการเพาะเมล็ดในถุง

4.16 การบำรุงดูแลรักษากล้าไม้ โดยการรดน้ำใส่ปุ๋ย การป้องกันและการกำจัดแมลง การกำจัดวัชพืช และการจัดเรียงกล้าไม้ตามความสูงของกล้า

4.17 การคัดเลือกกล้าไม้ที่เจริญเติบโตเหมาะสมต่อการแจกจ่าย และการทำกล้าไม้ให้แกร่ง ก่อนแจกจ่ายนำไปปลูก

5. หน่วยงานดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ หน่วยงานที่ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ มีหน่วยงานหลักคือ ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ สถานีเพาะชำกล้าไม้ หน่วยเพาะชำกล้าไม้ จำนวน 65 แห่ง โดยมีหน่วยงานสนับสนุน คือ หน่วยงานสังกัดสำนักส่งเสริมการปลูกป่า สำนักวิชาการป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สำนักงานป่าไม้เขต และสำนักงานป่าไม้จังหวัดต่าง ๆ โดยหน่วยงานดังกล่าวข้างต้นจะรับผิดชอบจัดเตรียมกล้าไม้ตามศักยภาพ 1.5-10 ล้านกล้า/ปี/หน่วย

6. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพาะชำกล้าไม้ ปัญหาต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

6.1 ปัญหาในส่วนของผู้ปฏิบัติ ปัญหาหลักในส่วนสำคัญของผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบการเพาะชำกล้าไม้ คือ งบประมาณและแผนการปฏิบัติงานล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการผลิตกล้าไม้ล่าช้าไม่ทันตามฤดูกาล ปัญหาการแจกจ่ายกล้าไม้ที่มีขนาดไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่ต้องการของประชาชน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเจ้าหน้าที่

ไม่ได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความชำนาญและมีทักษะในการเพาะชำกล้าไม้ที่มีคุณภาพ ไม่มีสื่อและเอกสารเผยแพร่ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนกรมป่าไม้ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการติดตามและประเมินผลการแจกจ่ายกล้าไม้ที่ดำเนินการไปแล้วว่า กล้าไม้เหล่านั้นได้รับการปลูกและดูแลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด

6.2 ปัญหาของผู้รับการแจกจ่ายกล้าไม้ ในส่วนปัญหาของเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไป ผู้ที่ไปขอรับกล้าไม้ มักจะได้รับการแจกจ่ายกล้าไม้ไม่ตรงตามชนิดที่ต้องการ ไม่มีโอกาสเลือกชนิดกล้าไม้ที่ประสงค์จะปลูก บางครั้งไม่มีกล้าไม้เพียงพอทั้งที่ถึงฤดูปลูกแล้ว ราษฎรบางส่วนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษากล้าไม้ที่ถูกต้อง ทำให้เปอร์เซ็นต์การรอดตายต่ำและอัตราการเจริญเติบโตไม่ดีเท่าที่ควร กล้าไม้บางส่วนที่ได้รับการแจกมามีคุณภาพต่ำ ซึ่งอาจเป็นกล้าไม้ที่มีขนาดเล็กหรือโตเกินไป รวมทั้งการได้รับการแจกกล้าไม้จำนวนน้อย ในกรณีที่ราษฎรผู้ขอรับกล้าไม้มีพื้นที่ปลูกมาก รวมทั้งมีศักยภาพที่จะทำการปลูกได้สูง การที่ไม่สามารถแจ้งความประสงค์จะขอจองชนิดและปริมาณของกล้าไม้ล่วงหน้าได้ ทำให้ราษฎรไม่สามารถวางแผนปลูกได้ ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจที่จะหันมาปลูกต้นไม้ตามที่ตั้งใจไว้ และหากสถานีหรือศูนย์เพาะชำกล้าไม้ทำการแจกจ่ายกล้าไม้อยู่ห่างไกลก็จะทำให้ไม่สะดวกต่อการไปขอรับการสนับสนุนกล้าไม้

6.3 ปัญหาด้านวิชาการ ปัญหาการเพาะชำกล้าไม้ในด้านวิชาการที่สำคัญ คือ เมล็ดไม้ที่นำมาเพาะชำขาดคุณภาพทางพันธุศาสตร์ ไม่มีการคัดเลือกแม่ไม้ก่อนเก็บเมล็ด ส่วนใหญ่เก็บเมล็ดแม่ไม้ที่ขึ้นอยู่ข้างถนน สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน ซึ่งมีลักษณะที่ไม่ดี นอกจากนี้ เมล็ดไม้ที่ต้องการใช้ในการปลูกสร้างสวนป่ายังขาดแคลน ทำให้ต้องใช้เมล็ดที่มีคุณภาพต่ำมาใช้ในการเพาะชำ ทำให้กล้าไม้มีปัญหาขนาดและคุณภาพกล้าไม้ ส่วนใหญ่เป็นกล้าไม้ที่ขาดคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐาน กล่าวคือ อาจจะมีขนาดเล็กเกินไปหรือโตเกินไป ซึ่งอาจจะเกิดความเสียหายไปมากในขณะที่ย้ายเพื่อนำไปปลูกยังแปลงเกษตรของราษฎร

ปัญหาการจัดเตรียมกล้าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล และเพื่อแจกจ่ายทั่วไป เนื่องจากมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องจัดเตรียมกล้าไม้หลายชนิด ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูง นอกจากนี้ ยังมีการเพาะชำกล้าไม้บางชนิดที่ต้องใช้เทคนิคเฉพาะ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดเตรียมเรือนเพาะชำให้สามารถรองรับการผลิตกล้าไม้ได้ตามแผนงานในแต่ละปีให้มีคุณภาพแข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากโรคและแมลง ล้วนเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาให้หนัก โดยเฉพาะกรณีการเพาะชำกล้าไม้จำนวนมาก รวมทั้งกรณีหากมีกล้าไม้เหลือค้างปีเป็นภาระต้องดูแลโดยไม่มีงบประมาณสนับสนุนแต่อย่างใด เกี่ยวกับเรื่องนี้จะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ที่ราษฎรสนใจปลูก ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีและมีอัตราการรอดตายสูงในพื้นที่

เป้าหมายต่าง ๆ ในการทำ species trial รวมถึงการวิเคราะห์ถึงต้นทุนการผลิตกล้าไม้รายชนิดต่อต้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณที่จำกัดให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

เทคนิคการปลูกสร้างสวนป่า

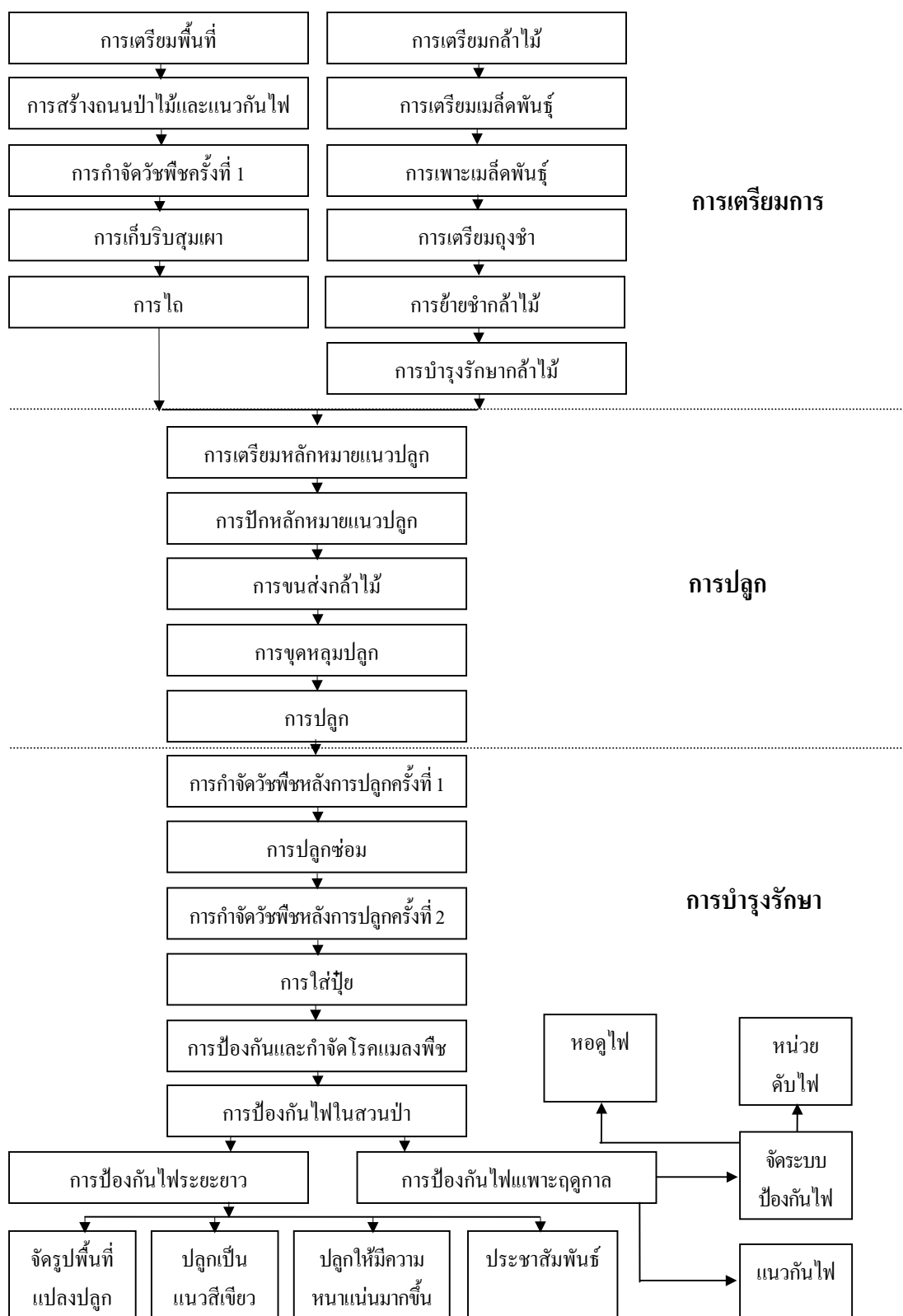
กรมป่าไม้ (2532) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคนิคของระบบการปลูกสร้างสวนป่า เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการปลูกสร้างสวนป่า ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก จำนวน 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเตรียมการ

2. การปลูก

3. การบำรุงรักษา

ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินงานการปลูกสร้างสวนป่าโดยสังเขปได้ ดังปรากฏตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการปลูกสร้างสวนป่า

ที่มา: กรมป่าไม้ (2532)

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

ประวัติความเป็นมา

เริ่มดำเนินการเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ.2537 โดยขอจัดทำประโยชน์จากพื้นที่ของสถานีเพาะชำกล้าไม้แพร่ (เดิม) ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่จั่ว-แม่มาลี เนื้อที่ 203 ไร่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการเพาะชำกล้าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการปลูกป่าของรัฐบาล หน่วยราชการ องค์กรเอกชน รัฐวิสาหกิจ วัด และประชาชนทั่วไป ตลอดจนเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยหาเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ การปลูกป่า การส่งเสริมเผยแพร่ เป็นต้น

สถานที่ตั้ง

ริมถนนยันตรกิจโกศล ท้องที่หมู่ 10 บ้านเมืองใหม่ ตำบลแม่จั่ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ พิกัด 148874 (ระวาง 5044 IV)

พื้นที่รับผิดชอบ

มีพื้นที่รับผิดชอบ 5 จังหวัด คือ แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ สุโขทัย และจังหวัดตาก

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ศึกษาเชิงปฏิบัติการเพื่อขยายผลงานวิจัยเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ การปลูกป่า การทดสอบชนิดไม้ เพื่อค้นหาชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับการปลูกสร้างสวนป่าในท้องถิ่นที่รับผิดชอบ
2. ผลิตกล้าไม้โตเร็ว และไม่เศรษฐกิจบางชนิดที่มีคุณภาพทางพันธุกรรมดี สนับสนุนโครงการปลูกป่าภาครัฐ เอกชน ตลอดจนแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับวัด โรงเรียน ในพื้นที่เป้าหมายและประชาชนทั่วไป
3. เป็นหน่วยส่งเสริมเผยแพร่และฝึกอบรมเทคโนโลยีด้านการเพาะชำกล้าไม้และปลูกป่า

4. เป็นหน่วยปฏิบัติและประสานงานจัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้ในพื้นที่รับผิดชอบ
5. เป็นหน่วยงานในการประสานงานด้านวิชาการและเทคนิควิธี รวมทั้งการสนับสนุนกล้าไม้ให้กับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อทำให้การส่งเสริมการปลูกป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ให้ข้อมูล แนะนำ ตลอดจนพิจารณาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการปลูกต้นไม้ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
7. เป็นหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ด้านป่าไม้เกี่ยวกับการปลูกป่าและเพาะชำกล้าไม้

แผนงานและผลการดำเนินงานเพาะชำกล้าไม้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ (2544) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานและผลการดำเนินงานเพาะชำกล้าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ไว้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. 2544 เพื่อดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ ดังนี้

1. ตามแผนงานอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ งานฟื้นฟูและพัฒนาป่าไม้ กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้ ให้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป จำนวน 750,000 กล้า เพื่อสนับสนุนโครงการสำคัญต่าง ๆ ของจังหวัด หน่วยราชการ องค์กรเอกชน รัฐวิสาหกิจ วัด แจกจ่ายประชาชนทั่วไป
2. ตามแผนงานอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ งานโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ เพาะชำกล้าไม้ จำนวน 1,000,000 กล้า เพื่อสนับสนุนโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ

แผนงานและผลการดำเนินงานเพาะชำกล้าไม้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ (2545) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานและผลการดำเนินงานเพาะชำกล้าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ไว้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. 2545 เพื่อดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ ดังนี้

1. ตามแผนงานอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ งานฟื้นฟูและพัฒนาป่าไม้ กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้ ให้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป จำนวน 680,000 กล้า เพื่อสนับสนุนโครงการสำคัญต่าง ๆ ของจังหวัด หน่วยราชการ องค์กรเอกชน รัฐวิสาหกิจ วัด แจกจ่ายประชาชนทั่วไป

2. ตามแผนงานอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ งานโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ เพาะชำกล้าไม้ จำนวน 400,000 กล้า เพื่อสนับสนุนโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ

จากการดำเนินงานตามแผนงานของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ สามารถสรุปชนิดจำนวนกล้าไม้ และจำนวนร้อยละของกล้าไม้แต่ละชนิดที่ผลิตงบนเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 และปี พ.ศ. 2545 ได้ ดังปรากฏตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงชนิด จำนวนกล้าไม้และจำนวนร้อยละของกล้าไม้แต่ละชนิดที่ผลิตจากงานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544

ลำดับที่	ชนิดกล้าไม้	จำนวนกล้าไม้ (กล้า)					
		ผลผลิต	ร้อยละ	แจกจ่าย	ร้อยละ	คงเหลือ	ร้อยละ
1	ตะแบก	42,300	5.64	42,300	5.64	-	-
2	สัก	123,597	16.48	123,597	16.48	-	-
3	มะขามป้อม	27,655	3.69	27,655	3.69	-	-
4	ประดู่ป่า	80,705	10.76	80,705	10.76	-	-
5	พญาสัตบรรณ	57,110	7.61	57,110	7.61	-	-
6	ประดู่กิ่งอ่อน	36,400	4.85	36,400	4.85	-	-
7	หว้า	7,610	1.01	7,610	1.01	-	-
8	จำปาบ้าน	6,003	0.80	6,003	0.80	-	-
9	อินทนิล	41,960	5.59	41,960	5.59	-	-
10	จี่เหล็กบ้าน	19,100	2.55	19,100	2.55	-	-
11	มะม่วงป่า	1,000	0.13	1,000	0.13	-	-
12	โกสน	5,000	0.67	5,000	0.67	-	-
13	ชาทอง	15,000	2.00	15,000	2.00	-	-
14	หุปลาซ้อน	10,000	1.33	10,000	1.33	-	-
15	ขาไก่	5,000	0.67	5,000	0.67	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชนิดกล้าไม้	จำนวนกล้าไม้ (กล้า)					
		ผลผลิต	ร้อยละ	แจกจ่าย	ร้อยละ	คงเหลือ	ร้อยละ
16	ม้าลาย	850	0.11	850	0.11	-	-
17	ฟ้าประดิษฐ์	4,000	0.53	4,000	0.53	-	-
18	กาสะลอง	28,360	3.78	28,360	3.78	-	-
19	มะขาม	4,600	0.61	4,600	0.61	-	-
20	นนทรี	6,510	0.87	6,510	0.87	-	-
21	พยูง	14,400	1.92	14,400	1.92	-	-
22	ยมหิน	18,000	2.40	18,000	2.40	-	-
23	โมกมัน	21,900	2.92	21,900	2.92	-	-
24	หูกวาง	240	0.03	240	0.03	-	-
25	กระทก	600	0.08	600	0.08	-	-
26	แดง	4,100	0.55	4,100	0.55	-	-
27	พิบูล	6,000	0.80	6,000	0.80	-	-
28	สะเดา	102,400	13.68	102,400	13.68	-	-
29	ชงโค	6,000	0.80	6,000	0.80	-	-
30	เสลา	1,200	0.16	1,200	0.16	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชนิดกล้าไม้	จำนวนกล้าไม้ (กล้า)					
		ผลผลิต	ร้อยละ	แจกจ่าย	ร้อยละ	คงเหลือ	ร้อยละ
31	กัลปพฤกษ์	4,900	0.65	4,900	0.65	-	-
32	คูณ	16,800	2.24	16,800	2.24	-	-
33	เพกา	2,400	0.32	2,400	0.32	-	-
34	แคดดอกขาว	1,200	0.16	1,200	0.16	-	-
35	แคหางค่าง	1,200	0.16	1,200	0.16	-	-
36	มะค่าโมง	8,400	1.12	8,400	1.12	-	-
37	หางนกยูงฝรั่ง	2,800	0.37	2,800	0.37	-	-
38	สมอพิเภก	2,600	0.35	2,600	0.35	-	-
39	มะฮอกกานี	100	0.01	100	0.01	-	-
40	ทรงบาดาล	9,600	1.28	9,600	1.28	-	-
41	พฤษภ	2,400	0.32	2,400	0.32	-	-
รวม		750,000	100.00	750,000	100.00		

ที่มา: ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ (2544)

ตารางที่ 2 แสดงชนิด จำนวนกล้าไม้และจำนวนร้อยละของกล้าไม้แต่ละชนิดที่ผลิตจากงานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545

ลำดับที่	ชนิดกล้าไม้	จำนวนกล้าไม้ (กล้า)					
		ผลผลิต	ร้อยละ	แจกจ่าย	ร้อยละ	คงเหลือ	ร้อยละ
1	เข็ม	4,800	0.71	4,800	0.79	-	-
2	ประดู่กิ่งอ่อน	9,800	1.44	9,800	1.61	-	-
3	หว้า	600	0.09	565	0.09	35	0.05
4	สัก	295,000	43.38	294,385	48.40	615	0.86
5	ชาทอง	9,600	1.41	9,600	1.58	-	-
6	ขาไก่ดำ	4,100	0.60	4,100	0.67	-	-
7	ยาง	1,200	0.18	85	0.01	1,115	1.56
8	หูกวาง	6,250	0.92	3,239	0.53	3,011	4.22
9	สะเดา	22,500	3.31	22,500	3.70	-	-
10	พิกุล	3,450	0.51	1,695	0.28	1,755	2.46
11	แดง	1,100	0.16	1,100	0.18	-	-
12	พญาสัตบรรณ	22,950	3.38	19,671	3.23	3,279	4.60
13	นนทรีป่า	6,000	0.88	2,003	0.33	3,997	5.60
14	หมอพิเภก	600	0.09	70	0.01	530	0.74
15	อินทนิลน้ำ	15,050	2.21	8,847	1.45	6,203	8.70

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชนิดกล้าไม้	จำนวนกล้าไม้ (กล้า)					
		ผลผลิต	ร้อยละ	แจกจ่าย	ร้อยละ	คงเหลือ	ร้อยละ
16	ประดู่ป่า	8,400	1.24	8,400	1.38	-	-
17	กาซะหลอ	22,300	3.28	11,063	1.82	11,237	15.76
18	ยูคาลิปตัส	49,000	7.21	38,410	6.31	10,590	14.85
19	ตะแบก	11,700	1.72	10,296	1.69	1,404	1.97
20	ยมหิน	8,400	1.24	8,400	1.38	-	-
21	จี้เหล็กบ้าน	16,400	2.41	13,817	2.27	2,583	3.62
22	อินทนิลบก	3,650	0.54	1,000	0.16	2,650	3.72
23	ทรงบาดาล	6,600	0.97	4,168	0.68	2,432	3.41
24	เสลา	3,200	0.47	1,770	0.29	1,430	2.01
25	พะยุง	7,500	1.10	5,995	0.98	1,505	2.11
26	โมกมัน	9,600	1.41	5,178	0.85	4,422	6.20
27	มะขามป้อม	6,900	1.01	3,765	0.62	3,135	4.40
28	คูณ	6,600	0.97	6,600	1.08	-	-
29	ขงโค	1,200	0.18	835	0.14	365	0.51
30	พฤษภ	1,200	0.18	1,107	0.18	93	0.13

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชนิดกล้าไม้	จำนวนกล้าไม้ (กล้า)					
		ผลผลิต	ร้อยละ	แจกจ่าย	ร้อยละ	คงเหลือ	ร้อยละ
31	โกสน	6,900	1.01	6,900	1.13	-	-
32	ไผ่ไร่	9,600	1.41	8,245	1.35	1,355	1.90
33	ไผ่ขางนวล	3,600	0.53	3,600	0.59	-	-
34	สารภี	550	0.08	240	0.04	310	0.43
35	กะบก	500	0.07	150	0.02	350	0.49
36	หุบลาซ่อน	2,400	0.35	2,400	0.39	-	-
37	มะค่าโมง	2,400	0.35	2,400	0.39	-	-
38	จามจุรี	75,000	11.03	75,000	12.34	-	-
39	กัลปพฤกษ์	2,400	0.35	1,332	0.22	1,068	1.50
40	มะขามเทศ	6,000	0.88	2,510	0.41	3,490	4.89
41	กระถินบ้าน	5,000	0.74	2,640	0.43	2,360	3.31
รวม		680,000	100.00	608,681	100.00	71,319	100.00

ที่มา: ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ (2545)

ตารางที่ 3 ประเภทของผู้มาขอรับกล้าไม้ งบงานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2544-2545

ลำดับที่	ประเภทของผู้มาขอรับ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545	
		จำนวนกล้าไม้ (กล้า)	จำนวนราย ที่มาขอรับ	จำนวนกล้าไม้ (กล้า)	จำนวนราย ที่มาขอรับ
1	ประชาชนทั่วไป	626,890	1,240	559,604	1,821
2	รัฐวิสาหกิจ	1,830	4	1,480	6
3	ราชการ	85,987	102	25,240	38
4	โรงเรียน	13,822	20	12,397	27
5	วัด	7,201	12	4,870	11
6	องค์การบริหารส่วนตำบล	6,170	7	-	-
7	องค์กรเอกชน	8,100	6	5,090	3
รวม	7 ประเภท	750,000	1,391	608,681	1,906

ที่มา: ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ (2544)

ตารางที่ 4 จำนวนรายและพื้นที่การแจกจ่ายกล้าไม้เป็นรายจังหวัด ประเภทผู้ขอรับกล้าไม้ งบงาน
เพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544-2545

ลำดับที่	จังหวัด	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	รวม (ราย)
		พ.ศ. 2544 (ราย)	พ.ศ. 2545 (ราย)	
1	แพร่	1,173	1,723	2,896
2	น่าน	3	4	7
3	อุตรดิตถ์	21	31	52
4	สุโขทัย	1	1	2
5	นอกเขตพื้นรับผิดชอบ	42	62	104
รวม		1,240	1,821	3,061

ที่มา: ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ (2545)

ตารางที่ 5 จำนวนรายและพื้นที่การแจกจ่ายกล้าไม้ภายในจังหวัดแพร่แยกเป็นรายอำเภอ ประเภทผู้ขอรับกล้าไม้ปฏิบัติงานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544-2545

ลำดับที่	อำเภอ	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	รวม (ราย)
		พ.ศ. 2544 (ราย)	พ.ศ. 2545 (ราย)	
1	เมือง	160	234	394
2	สูงเม่น	380	557	937
3	ลอง	275	404	679
4	วังชิ้น	125	185	310
5	เด่นชัย	123	181	304
6	ร้องกวาง	65	97	162
7	สอง	25	36	61
8	หนองม่วงไข่	20	29	49
รวม	8 อำเภอ	1,173	1,723	2,896

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าของผู้วิจัย เกี่ยวกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า มีผลงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงและมีความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องที่คุณวิจัยได้ทำการศึกษา ซึ่งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแต่ละเรื่องผู้วิจัยได้สรุปในสาระสำคัญไว้ ดังต่อไปนี้

สุเทพ (2544) การประเมินผลการส่งเสริมการปลูกป่าของราษฎร: กรณีศึกษาหมู่บ้านเป้าหมายของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ ขนาดพื้นที่ถือครอง ความสนใจในโครงการของเกษตรกร การสนับสนุนกล้าไม้จากทางราชการ และความเหมาะสมของพื้นที่ที่ปลูก เป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของต้นไม้และการจัดการสวนป่า

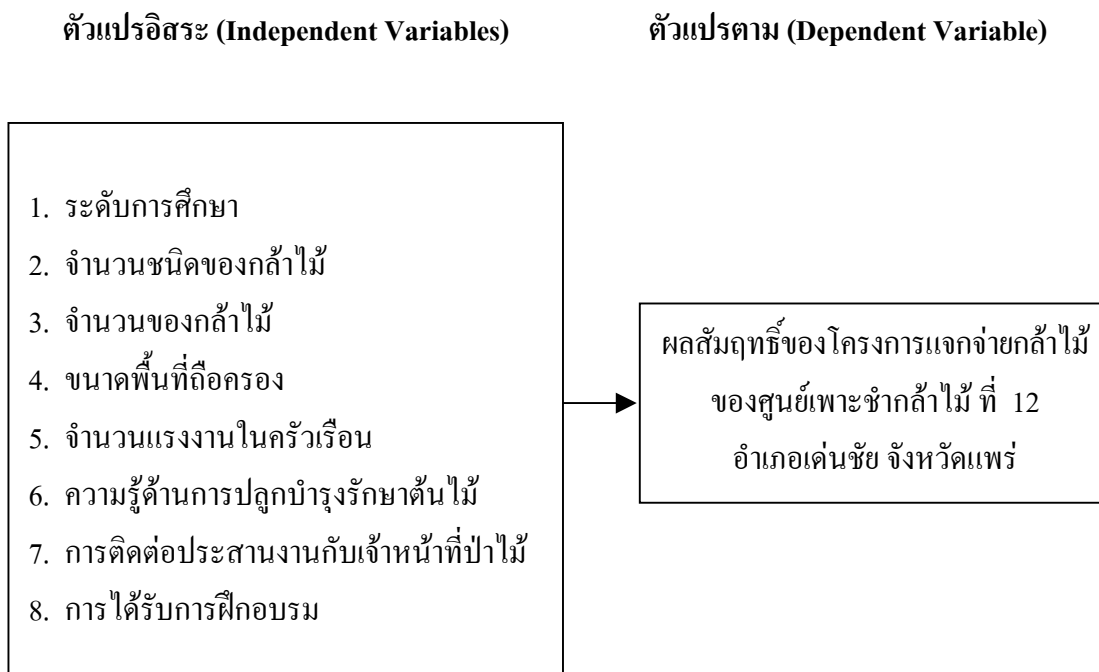
สุรสิทธิ์ (2544) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อกล้าไม้ที่ได้รับแจก: กรณีศึกษาศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 4 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกล้าไม้ที่ได้รับแจกไม่แตกต่างกัน ส่วนเกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตกล้าไม้แตกต่างกัน

มีความพึงพอใจต่อกกล้าไม้ที่ได้รับแจกแตกต่างกัน และขนาดพื้นที่ที่ปลูกสวนป่า มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อกกล้าไม้ที่ได้รับแจกโดยรวม

ธงไชย (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของสถานีเพาะชำกล้าไม้หนองเต็ง-จักรราช อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของสถานีเพาะชำกล้าไม้หนองเต็ง-จักรราช ได้แก่ ขนาดพื้นที่ถือครอง และความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ ส่วนระดับการศึกษา จำนวนชนิดของกล้าไม้ จำนวนของกล้าไม้ จำนวนแรงงานในครัวเรือน การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการได้รับการฝึกอบรม เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของสถานีเพาะชำกล้าไม้หนองเต็ง-จักรราช แต่อย่างใด

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเท่าที่ศึกษาค้นคว้ามาได้ พบว่า ยังมีผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ในจำนวนที่น้อย ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติม เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินการพิจารณาปรับปรุงโครงการฯ ด้านการเพาะชำกล้าไม้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังปรากฏตามภาพที่ 3

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 3 กรอบแนวความคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้จำนวน 8 สมมติฐาน ดังนี้

1. ระดับการศึกษาของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน
2. จำนวนชนิดของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน
3. จำนวนของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน

4. ขนาดพื้นที่ถือครองของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน

5. จำนวนแรงงานในครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน

6. ความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน

7. การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน

8. การได้รับการฝึกอบรมของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. เอกสารหลักฐานของข้อมูลปฐมภูมิที่เกี่ยวข้อง
2. กล้องถ่ายรูป และอุปกรณ์เครื่องเขียน
3. เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป
4. ยานพาหนะเพื่อใช้ในการเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
5. แบบสอบถาม

วิธีการ

1. ศึกษาจากเอกสาร และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รวมทั้งสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและที่มีความสำคัญต่อการศึกษาวิจัย ได้แก่ ข้อมูลของประชาชนที่มาติดต่อขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 – 2545 ที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสุ่มเลือกประชากรตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลต่อไป

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ซึ่งคำนวณได้จากจำนวนของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแพร่ทั้งหมด ที่มาติดต่อขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 – 2545 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 2,896 ราย โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่ต้องการศึกษา
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด (2,896 ครั้วเรือน)
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดให้เท่ากับ 0.05

จากการคำนวณโดยใช้สูตรข้างต้น ปรากฏว่าจะได้จำนวนผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นจำนวน 351.46 ราย หรือเท่ากับ 352 ราย ซึ่งหลังจากได้จำนวนผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างข้างต้นแล้ว สามารถนำไปคำนวณหาผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างที่กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดแพร่ได้ โดยการใช้สูตรกระจายตามสัดส่วนของสับบงกช (2526) ดังนี้

$$n_i = n \frac{N_i}{N}$$

กำหนดให้ n_i = จำนวนประชาชนตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอ i
 n = จำนวนประชาชนตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด (352 ราย)
 N_i = จำนวนประชาชนทั้งหมดที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอ i
 N = จำนวนประชาชนทั้งหมดจากทุกอำเภอ (2,896 ราย)
 i = ลำดับที่ของอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาของผู้มาขอรับกล้าไม้ ($i = 1, 2, 3, \dots, 8$)

รายละเอียดการกระจายของประชาชนและตัวอย่าง ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ที่มาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การกระจายของประชาชนตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดแพร่
ที่มาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.
2544 – 2545

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนผู้ที่มาขอรับกล้าไม้ทั้งหมด (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
1	อำเภอเมือง	394	48
2	อำเภอสูงเม่น	937	114
3	อำเภอลอง	679	83
4	อำเภอวังชิ้น	310	38
5	อำเภอเด่นชัย	304	37
6	อำเภอร้องกวาง	162	20
7	อำเภอสอง	61	7
8	อำเภอหนองม่วงไข่	49	6
รวม		2,896	352

3. การสร้างแบบสอบถาม โดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบแก้ไขให้มีความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย และครอบคลุมตัวแปรที่ตั้งไว้ จากนั้นนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นข้างต้น ไปทำการทดสอบ (pre-test) จำนวน 30 ชุด เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถามกับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชาชนกลุ่มที่จะทำการศึกษา โดยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชาชนทั่วไปที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งมาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในปี พ.ศ. 2546 หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบมาปรับปรุงในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่อีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงแบบสอบถามนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จริงต่อไป

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง และอาศัยวิธีการเก็บตัวอย่างเฉพาะประชาชนทั่วไปที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแพร่ ซึ่งมาขอรับกล้าไม้ให้กระจายให้ทั่วพื้นที่เป้าหมาย สำหรับแปลงที่จะไปสำรวจเปอร์เซ็นต์

การรอดตาย จะต้องมียาตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่แท้จริง เพราะเป็นแปลงที่ได้ผ่านการปลูกซ่อมมาแล้ว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดเข้ารหัส (coding) และ ประเมินผลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ จากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้มา ทำการนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งสามารถแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ศึกษามารวบรวมในรูปแบบของ ตารางและแสดงค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ฯ ใช้วิธี t-test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การประมวลผล ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์คำนวณ

ผลและวิจารณ์

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับแจกจ่ายกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ตอนที่ 3 ความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ตอนที่ 4 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับแจกจ่ายกล้าไม้ จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มเป้าหมายตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้รวมของครัวเรือน รายจ่ายรวมของครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกไม้เศรษฐกิจ หรือการปลูกสร้างสวนป่า การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เพศ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.78 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.22

2. อายุ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.09 รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.97 น้อยที่สุด มีอายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.53 ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 43.68 ปี มีอายุมากที่สุด เท่ากับ 76 ปี และมีอายุน้อยที่สุด เท่ากับ 23 ปี

3. ระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่หก คิดเป็นร้อยละ 25.01 รองลงมา มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ คิดเป็นร้อยละ 24.72 น้อยที่สุด ไม่ได้เรียนหนังสือและมีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.70

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างในส่วนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกเพศชายอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 71.59 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกเพศชายอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.99 น้อยที่สุด มีจำนวนสมาชิกเพศชายมากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.85 เฉลี่ยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย 2.06 คน มากที่สุด เท่ากับ 5 คน และน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คน

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างในส่วนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกเพศหญิงอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกเพศหญิงอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 29.55 น้อยที่สุด มีจำนวนสมาชิกเพศหญิงมากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.28 เฉลี่ยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง 2.13 คน มากที่สุด เท่ากับ 5 คน และน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คน

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 55.11 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 น้อยที่สุด มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 เฉลี่ยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เท่ากับ 4.17 คน มากที่สุด เท่ากับ 8 คน และน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คน

7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.53 รองลงมา มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 23.86 น้อยที่สุด มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน

มากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 เฉลี่ยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือน เท่ากับ 3.50 คน มากที่สุด เท่ากับ 8 คน และน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คน

8. อาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็น อาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 32.67 รองลงมามีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 20.45 และน้อยที่สุด มีอาชีพช่างก่อสร้างและข้าราชการบำนาญเป็นอาชีพหลัก จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.28

9. อาชีพรอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 71.87 ไม่มีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 28.13 ในส่วนที่มีอาชีพรอง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 33.23 รองลงมามีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 21.88 น้อยที่สุด มีอาชีพเป็นข้าราชการท้องถิ่น เป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 0.28

10. รายได้ของครัวเรือน ผลการศึกษาได้จำแนกเป็น 3 ส่วน คือ รายได้ของครัวเรือนจาก อาชีพหลัก อาชีพรอง และรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน ดังนี้ (1) ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีจากอาชีพหลักอยู่ในช่วง 10,000-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.09 รอง ลงมา มีรายได้จากอาชีพหลักอยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.70 และน้อยที่สุด มีรายได้จากอาชีพหลักน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.70 มีรายได้ของครัวเรือนจากอาชีพหลัก เฉลี่ยเท่ากับ 109,881.93 บาท มีรายได้สูงสุด เท่ากับ 700,000 บาท มีรายได้ต่ำสุด เท่ากับ 5,000 บาท (2) ในส่วนของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ไม่มีอาชีพรอง ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ของครัวเรือน ต่อปีจากอาชีพรองอยู่ในช่วง 10,000-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.54 รองลงมา มีรายได้จากอาชีพรอง น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.23 และน้อยที่สุด มีรายได้จากอาชีพรองมากกว่า 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.57 มีรายได้ของครัวเรือนจากอาชีพรองเฉลี่ย เท่ากับ 30,586.56 บาท มีรายได้สูงสุด เท่ากับ 200,000 บาท มีรายได้ต่ำสุด เท่ากับ 1,000 บาท (3) รายได้ของครัวเรือนทั้งหมด พบว่า ผู้มา ขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ของครัวเรือนอยู่ในช่วง 10,000-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.97 รองลงมา มีรายได้รวมมากกว่า 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.13 และน้อยที่สุดมีรายได้ อยู่ในช่วง 100,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.18 บาท มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 131,866.02 บาท มีรายได้สูงสุด เท่ากับ 700,000 บาท มีรายได้ต่ำสุด เท่ากับ 10,000 บาท

11. รายจ่ายของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนอยู่ในช่วง 10,000-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.83 รองลงมามีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.26 และน้อยที่สุด มีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 100,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.47 บาท มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 116,548.30 บาท มีรายจ่ายสูงสุด เท่ากับ 600,000 บาท และมีรายจ่ายต่ำสุด เท่ากับ 10,000 บาท

12. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานอยู่ในช่วง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.84 รองลงมามีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานอยู่ในช่วง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.01 น้อยที่สุด มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.85 ผู้มาขอรับกล้าไม้มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย เท่ากับ 43.39 ปี ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานมากที่สุด เท่ากับ 80 ปี และระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานน้อยที่สุด เท่ากับ 2 ปี

13. การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 57.10 และในส่วนที่เหลือไม่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 42.90 ในส่วนที่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่เคยประสานงาน จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.11 รองลงมาเคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.44 น้อยที่สุด เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.41 เฉลี่ยเคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ เท่ากับ 1.59 ครั้ง มากที่สุดเคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ เท่ากับ 7 ครั้ง และน้อยที่สุด เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ เท่ากับ 1 ครั้ง

14. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกไม้เศรษฐกิจหรือการปลูกสร้างสวนป่า ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 98.01 ในส่วนที่เหลือไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 1.99 ในส่วนที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่เคยได้รับ จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.06 รองลงมาเคยได้รับมากกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.01 น้อยที่สุดเคยได้รับข่าวสาร จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.63 เฉลี่ยเคยได้รับข่าวสาร เท่ากับ 2.71 ครั้ง มากที่สุด เคยได้รับข่าวสาร เท่ากับ 8 ครั้ง และน้อยที่สุดเคยได้รับข่าวสาร เท่ากับ 1 ครั้ง ในส่วนที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่ได้รับจากญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 66.19 รองลงมาได้รับจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 56.25 และน้อยที่สุด ได้รับจากหน่วยงานอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.85

15. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 92.61 ในส่วนที่เหลือไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 7.39 ในส่วนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 70.45 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ธกส. คิดเป็นร้อยละ 53.98 และน้อยที่สุด เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 1.42

รายละเอียดของข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างจากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>เพศ</u>			
ชาย	221	62.78	
หญิง	131	37.22	
<u>อายุ</u>			
น้อยกว่า 30 ปี	23	6.53	เฉลี่ย = 43.68 ปี
30 – 39 ปี	109	30.97	มากที่สุด = 76 ปี
40 – 49 ปี	120	34.09	น้อยที่สุด = 23 ปี
50 – 59 ปี	75	21.31	
มากกว่า 59 ปี	25	7.10	
<u>ระดับการศึกษา</u>			
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	1.70	
ประถมศึกษาปีที่สี่	87	24.72	
ประถมศึกษาปีที่หก	88	25.01	
มัธยมศึกษาตอนต้น	35	9.94	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	67	19.03	
อนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า	16	4.55	
ปริญญาตรี	47	13.35	
ปริญญาโท	6	1.70	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย</u>			
ไม่มี	2	0.57	
1 – 2 คน	252	71.59	เฉลี่ย = 2.06 คน
3 – 4 คน	85	26.99	มากที่สุด = 5 คน
มากกว่า 4 คน	3	0.85	น้อยที่สุด = 1 คน
<u>จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง</u>			
ไม่มี	1	0.28	
1 – 2 คน	246	69.89	เฉลี่ย = 2.13 คน
3 – 4 คน	104	29.55	มากที่สุด = 5 คน
มากกว่า 4 คน	1	0.28	น้อยที่สุด = 1 คน
<u>รวมจำนวนสมาชิกในครัวเรือน</u>			
1 – 2 คน	32	9.09	เฉลี่ย = 4.17 คน
3 – 4 คน	194	55.11	มากที่สุด = 8 คน
มากกว่า 4 คน	126	35.80	น้อยที่สุด = 1 คน
<u>จำนวนแรงงานในครัวเรือน</u>			
1 – 2 คน	84	23.86	เฉลี่ย = 3.50 คน
3 – 4 คน	206	58.53	มากที่สุด = 8 คน
มากกว่า 4 คน	62	17.61	น้อยที่สุด = 1 คน
<u>อาชีพหลัก</u>			
เกษตรกรรวม	115	32.67	
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	55	15.63	
ค้าขาย	60	17.05	
ข้าราชการท้องถิ่น	14	3.98	
รับจ้างทั่วไป	72	20.45	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	34	9.66	
ช่างก่อสร้าง	1	0.28	
ข้าราชการบำนาญ	1	0.28	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>อาชีพพรอง</u>			
ไม่มีอาชีพพรอง	99	28.13	
เกษตรกรรม	77	21.88	
ค้าขาย	44	12.50	
ข้าราชการท้องถิ่น	1	0.28	
รับจ้างทั่วไป	117	33.23	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	12	3.41	
พนักงานบริษัท	2	0.57	
<u>รายได้จากอาชีพหลัก</u>			
น้อยกว่า 10,000 บาท	6	1.70	เฉลี่ย = 109,881.93 บาท
10,000 – 50,000 บาท	127	36.09	มากที่สุด = 700,000 บาท
50,001 – 100,000 บาท	94	26.70	น้อยที่สุด = 5,000 บาท
100,001 – 150,000 บาท	47	13.35	
มากกว่า 150,000 บาท	78	22.16	
<u>รายได้จากอาชีพพรอง</u>			
ไม่มีอาชีพพรอง	99	28.13	
น้อยกว่า 10,000 บาท	29	8.23	เฉลี่ย = 30,586.56 บาท
10,000 – 50,000 บาท	192	54.54	มากที่สุด = 200,000 บาท
50,001 – 100,000 บาท	26	7.39	น้อยที่สุด = 1,000 บาท
100,001 – 150,000 บาท	4	1.14	
มากกว่า 150,000 บาท	2	0.57	
<u>รายได้ของครัวเรือน</u>			
10,000 – 50,000 บาท	102	28.97	เฉลี่ย = 131,866.02 บาท
50,001 – 100,000 บาท	87	24.72	มากที่สุด = 700,000 บาท
100,001 – 150,000 บาท	64	18.18	น้อยที่สุด = 10,000 บาท
มากกว่า 150,000 บาท	99	28.13	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>รายจ่ายของครัวเรือน</u>			
10,000 – 50,000 บาท	105	29.83	เฉลี่ย = 116,548.30 บาท
50,001 – 100,000 บาท	103	29.26	มากที่สุด = 600,000 บาท
100,001 – 150,000 บาท	65	18.47	น้อยที่สุด = 10,000 บาท
มากกว่า 150,000 บาท	79	22.44	
<u>ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน</u>			
น้อยกว่า 10 ปี	3	0.85	เฉลี่ย = 43.39 ปี
10 – 19 ปี	8	2.27	มากที่สุด = 80 ปี
20 - 29 ปี	33	9.38	น้อยที่สุด = 2 ปี
30 – 39 ปี	81	23.01	
40 – 49 ปี	98	27.84	
50 – 59 ปี	70	19.89	
มากกว่า 59 ปี	59	16.76	
<u>การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้</u>			
ไม่เคย	151	42.90	
เคย	201	57.10	
1 ครั้ง	106	30.11	เฉลี่ย = 1.59 ครั้ง
2 ครั้ง	79	22.44	มากที่สุด = 7 ครั้ง
3 ครั้ง	12	3.41	น้อยที่สุด = 1 ครั้ง
มากกว่า 3 ครั้ง	4	1.14	
<u>การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกไม้เศรษฐกิจ/ปลูกสร้างสวนป่า</u>			
ไม่ได้รับ	7	1.99	
ได้รับ	345	98.01	
1 ครั้ง	55	15.63	เฉลี่ย = 2.71 ครั้ง
2 ครั้ง	134	38.06	มากที่สุด = 8 ครั้ง
3 ครั้ง	75	21.31	น้อยที่สุด = 1 ครั้ง
มากกว่า 3 ครั้ง	81	23.01	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ</u>			
วิทยุ	70	19.89	หมายเหตุ มีผู้มาขอรับ
โทรทัศน์	55	15.63	กล้าไม้ จำนวน 281 ราย
หนังสือพิมพ์	61	17.33	ได้รับข้อมูลข่าวสาร
นิตยสารต่าง ๆ	8	2.27	มากกว่า 1 แหล่ง
เอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์	25	7.10	
ญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้าน	233	66.19	
ป้ายประกาศต่าง ๆ	90	25.57	
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	198	56.25	
หอกระจายข่าว	187	53.13	
หน่วยงานอื่น ๆ	3	0.85	
<u>การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม</u>			
ไม่เป็น	26	7.39	
เป็น	326	92.61	
<u>กลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก</u>			
กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	248	70.45	หมายเหตุ มีผู้มาขอรับ
กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	13	3.69	กล้าไม้ จำนวน 196 ราย
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	41	11.65	เป็นสมาชิกทางสังคม
กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	36	10.23	มากกว่า 1 กลุ่ม
กลุ่มออมทรัพย์ ชกส.	190	53.98	
กลุ่มป่าชุมชน	8	2.27	
กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน	20	5.68	
กลุ่มอาสาสมัครหมู่บ้าน (อสม.)	54	15.34	
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	5	1.42	

ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12
จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของกล้าไม้ จำนวนของกล้าไม้ ขนาดพื้นที่ถือครอง ขนาดพื้นที่ที่ใช้ปลูกต้นไม้ ปีที่ปลูกต้นไม้ จำนวนต้นไม้ที่รอดตาย อัตราร้อยละของจำนวนต้นไม้ที่รอดตาย วัตถุประสงค์ในการปลูกต้นไม้ การได้รับการฝึกอบรม และค่าใช้จ่ายในการปลูกต้นไม้ ซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ชนิด และจำนวนชนิดของกล้าไม้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ มาขอรับกล้าไม้เพื่อนำไปปลูก จำนวน 1 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 73.29 รองลงมา มาขอรับกล้าไม้ไปปลูก จำนวน 3 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 9.38 และน้อยที่สุด ได้ขอรับกล้าไม้ไปปลูกมากกว่า 3 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 8.24 ผู้มาขอรับกล้าไม้ขอรับกล้าไม้ไปปลูกเฉลี่ย เท่ากับ 1.56 ชนิด มากที่สุด เท่ากับ 8 ชนิด และน้อยที่สุด เท่ากับ 1 ชนิด

2. จำนวนของกล้าไม้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ได้มาขอรับกล้าไม้ไปปลูกมีจำนวน 100-200 กล้า คิดเป็นร้อยละ 47.16 รองลงมาขอรับไปปลูก 201-400 กล้า คิดเป็นร้อยละ 25.28 และน้อยที่สุดขอรับไปปลูกจำนวนมากกว่า 400 กล้า คิดเป็นร้อยละ 13.07 คิดเป็นจำนวนกล้าไม้ที่มาขอรับไปปลูกเฉลี่ย เท่ากับ 313.84 กล้า มากที่สุด เท่ากับ 1,800 กล้า และน้อยที่สุด เท่ากับ 100 กล้า

3. ชนิดของกล้าไม้ ผลการศึกษาพบว่า เมื่อรวมจำนวนกล้าไม้ทั้งหมดที่ผู้มาขอรับกล้าไม้ ตัวอย่างมาขอรับกล้าไม้โดยแยกตามชนิดของกล้าไม้ ส่วนใหญ่มาขอรับกล้าไม้สัก คิดเป็นร้อยละ 91.21 รองลงมาขอรับกล้าไม้จามจุรี คิดเป็นร้อยละ 3.12 และน้อยที่สุดขอรับกล้าไม้พยอม คิดเป็นร้อยละ 0.02

4. ขนาดพื้นที่ถือครอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างทุกคนมีพื้นที่ถือครอง เป็นของตนเอง ส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.18 รองลงมา มีขนาดพื้นที่ถือครองอยู่ในช่วง 10-19 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.31 น้อยที่สุดมีขนาดพื้นที่ถือครองมากกว่า 29 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.41 มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย เท่ากับ 8.87 ไร่ มีขนาดพื้นที่ดินถือครองมากที่สุด เท่ากับ 100 ไร่ และมีขนาดพื้นที่ดินถือครองน้อยที่สุด 1 ไร่

5. **ขนาดพื้นที่ที่ใช้ปลูกต้นไม้** ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ ปลูกต้นไม้เป็นเนื้อที่ 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 94.89 รองลงมาปลูกต้นไม้เป็นเนื้อที่ 6-10 ไร่ น้อยที่สุด ปลูกต้นไม้เนื้อที่มากกว่า 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.56 เฉลี่ยพื้นที่ที่ใช้ปลูกต้นไม้มีเนื้อที่เท่ากับ 2.68 ไร่ มากที่สุด เท่ากับ 15 ไร่ และน้อยที่สุด เท่ากับ 1 ไร่

6. **ปีที่ปลูกต้นไม้** ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มาขอรับกล้าไม้ไปปลูกในปี พ.ศ. 2545 คิดเป็นร้อยละ 58.52 ที่เหลือขอรับกล้าไม้ไปปลูกในปี พ.ศ. 2544 คิดเป็นร้อยละ 41.48

7. **จำนวนต้นไม้ที่รอดตาย** ผลการศึกษาพบว่า จำนวนกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนต้นไม้ที่รอดตายและเหลืออยู่ในช่วง 100-200 กล้า คิดเป็นร้อยละ 52.66 รองลงมา รอดตายและเหลืออยู่ในช่วง 301-400 กล้า คิดเป็นร้อยละ 23.01 น้อยที่สุด รอดตายและเหลืออยู่ มากกว่า 400 กล้า คิดเป็นร้อยละ 7.10 คิดเป็นต้นไม้รอดตายที่เหลืออยู่เฉลี่ยเท่ากับ 271.32 กล้า รอดตาย และเหลือมากที่สุด เท่ากับ 1,500 กล้า และรอดตายและเหลือน้อยที่สุด เท่ากับ 60 กล้า

8. **เปอร์เซ็นต์การรอดตายของต้นไม้** ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้นไม้ที่ปลูกมีอัตราการรอดตายอยู่ในช่วงร้อยละ 90-100 คิดเป็นร้อยละ 52.27 รองลงมา มีอัตราการ รอดตายอยู่ในช่วงร้อยละ 80-89 คิดเป็นร้อยละ 26.14 น้อยที่สุดมีอัตราการรอดตายน้อยกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 0.85 โดยมีอัตราการรอดตายเฉลี่ย ร้อยละ 86.32 มีอัตราการรอดตายมากที่สุด ร้อยละ 100 และมีอัตราการรอดตายน้อยที่สุด ร้อยละ 30.00

9. **วัตถุประสงค์ในการปลูกต้นไม้** ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มี วัตถุประสงค์ในการปลูกต้นไม้เพื่อใช้สอยส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 92.33 รองลงมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการค้า คิดเป็นร้อยละ 39.20 และน้อยที่สุดมีวัตถุประสงค์เพื่อปล่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.70

10. **การได้รับการฝึกอบรม** ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับ การฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 58.24 ในส่วนที่เหลือเคยฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 41.76 ในส่วนที่ เคยได้รับการฝึกอบรม ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการเพาะชำกล้าไม้และการปลูกป่า คิดเป็นร้อยละ 30.68 รองลงมาเคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการปลูกไม้เศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 8.52 และน้อยที่สุด เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการใช้สอยจากไม้ขนาดเล็ก หลักสูตรการอบแห้ง

หลักสูตรการป้องกันแมลง หลักสูตรพืชสมุนไพร และหลักสูตรการรักษาเนื้อไม้ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.28

11. ค่าใช้จ่ายในการปลูกต้นไม้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่าย 500-1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.51 รองลงมามีค่าใช้จ่าย 1,001-1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.27 น้อยที่สุดไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.13 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อราย เท่ากับ 1,137.42 บาท มีค่าใช้จ่ายสูงสุด เท่ากับ 17,500 บาท มีค่าใช้จ่ายต่ำสุด เท่ากับ 50 บาท เมื่อทำการเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อไร่ที่ทำการปลูกต้นไม้ พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ทำการศึกษาลำดับส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อไร่น้อยกว่า 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.66 รองลงมามีค่าใช้จ่ายต่อไร่ 500-1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.39 น้อยที่สุดมีค่าใช้จ่ายต่อไร่มากกว่า 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.57 มีค่าใช้จ่ายต่อไร่เฉลี่ย เท่ากับ 454.52 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อไร่สูงที่สุด เท่ากับ 1,750 บาท และมีค่าใช้จ่ายต่อไร่ต่ำสุด เท่ากับ 16.67 บาท

12. ค่าใช้จ่ายในการปลูกต้นไม้โดยเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่ เท่ากับ 574.90 บาท รองลงมาเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงในการปลูกต้นไม้ เท่ากับ 371.32 บาท และน้อยที่สุดเสียค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เท่ากับ 192.50 บาท

รายละเอียดของข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 8-10 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างจากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>จำนวนชนิดของกล้าไม้</u>			
1 ชนิด	258	73.29	เฉลี่ย = 1.56 ชนิด
2 ชนิด	32	9.09	มากที่สุด = 8 ชนิด
3 ชนิด	33	9.38	น้อยที่สุด = 1 ชนิด
มากกว่า 3 ชนิด	29	8.24	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>จำนวนของกล้าไม้</u>			
100 – 200 กล้า	166	47.16	เฉลี่ย = 313.84 กล้า
201 – 300 กล้า	51	14.49	มากที่สุด = 1,800 กล้า
301 – 400 กล้า	89	25.28	น้อยที่สุด = 100 กล้า
มากกว่า 400 กล้า	46	13.07	
<u>ชนิดของกล้าไม้ที่แจกจ่าย</u>			
สัก	100,810	91.21	
สะเดา	380	0.34	
ประดู่ป่า	1,140	1.03	
พญาสัตบรรณ	830	0.75	
ตะแบก	30	0.03	
อินทนิล	30	0.03	
ประดู่กิ่งอ่อน	200	0.18	
กาสะลอง	110	0.10	
มะขามป้อม	50	0.05	
โมกมัน	30	0.03	
จี่เหล็กบ้าน	40	0.04	
ยมหิน	50	0.05	
คูณ	1,210	1.09	
ชาทอง	390	0.35	
พยูง	20	0.02	
ทรงบาดาล	30	0.03	
มะค่าโมง	1,050	0.95	
ยูคาลิปตัส	60	0.05	
ไผ่ต่าง ๆ	560	0.51	
จามจุรี	3,450	3.12	
อื่น ๆ	60	0.05	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ขนาดพื้นที่ถือครอง</u>			
น้อยกว่า 10 ไร่	240	68.18	เฉลี่ย = 8.87 ไร่
10 – 19 ไร่	75	21.31	มากที่สุด = 100 ไร่
20 – 29 ไร่	25	7.10	น้อยที่สุด = 1 ไร่
มากกว่า 29 ไร่	12	3.41	
<u>ขนาดพื้นที่ที่ใช้ปลูกต้นไม้</u>			
1 - 5 ไร่	334	94.89	เฉลี่ย = 2.68 ไร่
6 - 10 ไร่	16	4.55	มากที่สุด = 15 ไร่
มากกว่า 10 ไร่	2	0.56	น้อยที่สุด = 1 ไร่
<u>ปีที่ปลูกต้นไม้</u>			
2544	146	41.48	
2545	206	58.52	
<u>จำนวนต้นไม้ที่รอดตาย</u>			
100 – 200 กล้า	185	52.66	เฉลี่ย = 271.32 กล้า
201 – 300 กล้า	61	17.33	มากที่สุด = 1,500 กล้า
301 – 400 กล้า	81	23.01	น้อยที่สุด = 60 กล้า
มากกว่า 400 กล้า	25	7.10	
<u>อัตราร้อยละของจำนวนต้นไม้ที่รอดตาย</u>			
น้อยกว่าร้อยละ 50	3	0.85	เฉลี่ย = ร้อยละ 86.32
ร้อยละ 50 – 59	6	1.70	มากที่สุด = ร้อยละ 100
ร้อยละ 60 – 69	22	6.25	น้อยที่สุด = ร้อยละ 30
ร้อยละ 70 – 79	45	12.78	
ร้อยละ 80 – 89	92	26.15	
ร้อยละ 90 – 100	184	52.27	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>วัตถุประสงค์ในการปลูกต้นไม้</u>			
เพื่อใช้สอยส่วนตัว	325	92.33	หมายเหตุ มีผู้มาขอรับกล้าไม้
เพื่อเป็นการค้า	138	39.20	จำนวน 265 ราย ปลูกต้นไม้
เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน	89	25.28	มีวัตถุประสงค์มากกว่า 1 ข้อ
เพื่อให้ร่มเงาให้ความร่มรื่น	89	25.28	
เพื่อความสวยงาม	31	8.81	
เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม	120	34.09	
เพื่อสาธารณะประโยชน์	12	3.41	
เพื่ออื่น ๆ (ปล่อยครั้ง)	6	1.70	
<u>การได้รับการฝึกอบรม</u>			
ไม่เคย	205	58.24	
เคย	147	41.76	
<u>หลักสูตรที่เคยฝึกอบรม</u>			
การเพาะชำกล้าไม้/การปลูกป่า	108	30.68	หมายเหตุ มีผู้มาขอรับกล้าไม้
ระบบเกษตรป่าไม้	21	5.97	จำนวน 16 ราย เคยฝึกอบรม
การปลูกไม้เศรษฐกิจ	30	8.52	มากกว่า 1 หลักสูตร
การใช้สอยจากไม้ขนาดเล็ก	1	0.28	
การอบแห้ง	1	0.28	
การป้องกันแมลง	1	0.28	
พืชสมุนไพร	1	0.28	
การรักษาเนื้อไม้	1	0.28	

ตารางที่ 9 ค่าใช้จ่ายในการขนย้าย การปลูก บำรุง ดูแลรักษาต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง
จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย
จังหวัดแพร่

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ค่าใช้จ่ายรวม</u>			
ไม่มีค่าใช้จ่าย	11	3.13	เฉลี่ย = 1,137.42 บาท
น้อยกว่า 500 บาท	68	19.32	มากที่สุด = 17,500 บาท
500 – 1,000 บาท	125	35.51	น้อยที่สุด = 50 บาท
1,001 – 1,500 บาท	96	27.27	
มากกว่า 1,500 บาท	52	14.77	
<u>ค่าใช้จ่ายต่อไร่</u>			
ไม่มีค่าใช้จ่าย	11	3.13	
น้อยกว่า 500 บาท	210	59.66	เฉลี่ย = 454.52 บาท
500 – 1,000 บาท	114	32.38	มากที่สุด = 1,750 บาท
1,001 – 1,500 บาท	15	4.26	น้อยที่สุด = 16.67 บาท
มากกว่า 1,500 บาท	2	0.57	

ตารางที่ 10 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าขนย้าย ค่าแรงปลูก ค่าปุ๋ย และค่าบำรุง
รักษาต้นไม้โดยเฉลี่ย ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างจากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของ
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

รายการ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	Mean	Max	Min	S.D.	หมายเหตุ
ค่าเตรียมพื้นที่	249	70.74	574.90	10,000	100	1,095.53	
ค่าวัสดุอุปกรณ์	122	34.66	192.50	2,000	50	259.18	
ค่าขนย้ายกล้าไม้	269	76.42	202.86	1,500	20	142.84	
ค่าแรงในการปลูก	272	77.27	371.32	3,000	50	304.46	
ค่าปุ๋ย	181	51.42	287.49	2,000	20	193.05	
ค่าบำรุงรักษา	57	16.19	238.95	1,000	50	182.72	

ความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มาขอรับกล้าไม้
จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปรากฏผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. **ความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้** ในการวัดระดับความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ ใช้คำถามเพื่อสอบถามผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 ข้อ กรณีที่ตอบถูก จะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน หลังจากนั้นรวมคะแนนของผู้ตอบคำถามแต่ละราย ซึ่งก็จะทราบถึงระดับความรู้ของผู้มาขอรับกล้าไม้แต่ละรายได้ จากผลการศึกษา พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ตอบคำถามข้อที่ 8 ข้อความว่า “การเตรียมพื้นที่ปลูกต้นไม้ ควรมีหลักปักเป็นแนวให้ทั่วพื้นที่เพื่อความสะดวกในการปลูกและการดูแล บำรุงรักษาต้นไม้” ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 99.15 รองลงมาตอบคำถามข้อที่ 7 ข้อความว่า “การปลูกต้นไม้ที่ถูกต้อง ควรเลือกปลูกในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงของฤดูฝน” ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 97.73 และตอบคำถามข้อที่ 9 ข้อความว่า “กล้าไม้ชนิดต่าง ๆ ก่อนนำไปปลูกควรตรวจดินและเปิดให้รับแสงเต็มที่ เพื่อให้แข็งแรงและทนต่อสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น” ได้ถูกต้องเป็นจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.80

เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าร้อยละของคำตอบที่ตอบถูกและคำตอบที่ตอบผิดของคำถามดังกล่าวข้างต้น พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ โดยมีค่าร้อยละของการตอบถูก เท่ากับร้อยละ 78.79 และตอบผิด เท่ากับร้อยละ 21.21 และเมื่อตรวจสอบค่าของคะแนนความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ได้คะแนนความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้มาก หรือได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 74 คิดเป็นร้อยละ 81.53 รองลงมาได้คะแนนความรู้ปานกลาง หรือได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 50-74 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.33 น้อยที่สุดได้คะแนนความรู้น้อย หรือคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 1.14 โดยได้คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 78.78 ของคะแนนเต็ม (18 คะแนน) ได้คะแนนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.44 ของคะแนนเต็ม และได้คะแนนต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.89 ของคะแนนเต็ม ซึ่งรายละเอียดของการกระจายของคะแนนที่ได้จากการวัดระดับความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้เป็นรายข้อและคะแนนรวม ปรากฏตามตารางที่ 11 และตารางที่ 12

ตารางที่ 11 ความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้ ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้
ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ข้อความ	ความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้			
	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การปลูกต้นไม้ที่ถูกต้อง ควรเลือกชนิดไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่ปลูก เพื่อต้นไม้จะได้มีการเจริญเติบโตที่ดี	343	97.44	9	2.56
2. กล้าไม้ที่มีขนาดเล็ก สามารถนำไปปลูกในพื้นที่ได้ทันที โดยที่ไม่จำเป็นต้องรอให้มีขนาดที่โตแต่อย่างใด	271	76.99	81	23.01
3. การปลูกต้นไม้ควรปลูกให้มีระยะห่างตามหลักวิชาการ คือระยะห่างระหว่างต้นไม้ควรมีน้อยกว่า 2 x 4 เมตร	330	93.75	22	6.25
4. การปลูกต้นไม้ ควรขุดหลุมให้มีความลึกพอสมควร แล้วจึงรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกก่อนการปลูกต้นไม้ทุกครั้ง	324	92.05	28	7.95
5. การปลูกต้นไม้ชนิดเดียวกันทั้งแปลง จะช่วยทำให้ง่ายต่อการบำรุงดูแลรักษา และสามารถป้องกันโรคและแมลงได้ดี	99	28.13	253	71.87
6. เมื่อได้ดำเนินการปลูกต้นไม้ไปแล้ว ในช่วง 2 ปีแรก ไม่ควรกำจัดวัชพืชในพื้นที่ออก เพื่อให้ต้นไม้ได้รับความชุ่มชื้นเต็มที่	279	79.26	73	20.74
7. การปลูกต้นไม้ที่ถูกต้อง ควรเลือกปลูกในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงของฤดูฝน	344	97.73	8	2.27
8. การเตรียมพื้นที่ปลูกต้นไม้ ควรมีหลักปักเป็นแนวให้ทั่วพื้นที่ เพื่อความสะดวกในการปลูกและการดูแล บำรุงรักษาต้นไม้	349	99.15	3	0.85
9. กล้าไม้ชนิดต่าง ๆ ก่อนนำไปปลูกควรรดน้ำและเปิดให้รับแสงเต็มที่ เพื่อให้แข็งแรงและทนต่อสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น	38	10.80	314	89.20
10. ก่อนการปลูกต้นไม้ควรไถพรวนเตรียมพื้นที่ให้เรียบร้อยก่อน เพื่อช่วยกำจัดวัชพืชและทำให้ต้นไม้ที่ปลูกเจริญเติบโตได้ดี	342	97.16	10	2.84
11. การบำรุงต้นไม้ที่ปลูกใหม่ ควรใส่ปุ๋ยเคมีปีละ 3-4 ครั้ง จะช่วยทำให้ต้นไม้มีการเจริญเติบโตได้ดี	284	80.68	68	19.32
12. เมื่อได้ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ไปแล้ว หากมีต้นไม้บางส่วนตาย ไม่ควรทำการปลูกซ่อม เพราะจะทำให้ต้นไม้ที่ปลูกซ่อมโตไม่ทันต้นอื่น ๆ ที่ปลูกไว้ก่อน	333	94.60	19	5.40
13. กล้าไม้ที่รับมาจากสถานีเพาะชำฯ ควรรีบนำไปปลูกทันทีโดยไม่ต้องพักพื้น จะทำให้กล้าไม้รอดตายสูงและตั้งตัวได้เร็วขึ้น	115	32.67	237	67.33

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อความ	ความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้			
	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
14. การปลูกต้นไม้เป็นแปลงขนาดใหญ่ ควรมีการทำแนวกันไฟเพื่อป้องกันการไหม้ป่า และสามารถใช้เป็นทางตรวจการได้	342	97.16	10	2.84
15. จำนวนของต้นไม้ที่ปลูกต่อไร่ ควรปลูกให้มีจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่จะทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่สูงมากขึ้นด้วย	319	90.62	33	9.38
16. การปลูกต้นไม้ในช่วงระยะแรกที่ต้นไม้ยังไม่โตมากนัก ควรมีการปลูกพืชแซมชนิดอื่น ๆ แซมระหว่างแถวไปก่อน จะช่วยสร้างรายได้เสริมและช่วยทำให้พื้นที่มีวัชพืชน้อยลงได้	334	94.89	18	5.11
17. การกำจัดวัชพืชหรือเชื้อเพลิงในช่วงปลายฤดูฝนและต้นฤดูแล้งของทุกปี ไม่สามารถที่จะช่วยลดปัญหาไฟป่าลงได้แต่อย่างใด	212	60.23	140	39.77
18. เมื่อต้นไม้ที่ปลูกเจริญเติบโตมีกิ่งชิดกัน ควรตัดสาขาขายระยะโดยการตัดต้นไม้ที่เจริญเติบโตน้อยกว่าออก เปิดให้ต้นไม้ที่เหลือสามารถรับแสงได้อย่างเต็มที่	334	94.89	18	5.11
เฉลี่ย	277	78.79	75	21.21

ตารางที่ 12 ระดับความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้ ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (n=352)	ร้อยละ	หมายเหตุ
ต่ำ (ต่ำกว่าร้อยละ 50)	4	1.14	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ = 78.78 ของคะแนนเต็ม
ปานกลาง (ร้อยละ 50-74)	61	17.33	คะแนนสูงสุดร้อยละ = 94.44 ของคะแนนเต็ม
สูง (มากกว่าร้อยละ 74)	287	81.53	คะแนนต่ำสุดร้อยละ = 38.89 ของคะแนนเต็ม

2. ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้มาขอรับกล้าไม้ ผลการศึกษาพบว่าผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ คิดเป็นร้อยละ 95.74 (จำนวน 337 ราย) และแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ คิดเป็นร้อยละ 4.26 (จำนวน 15 ราย) ซึ่งในส่วนของผู้มา ขอรับกล้าไม้ไปปลูก ที่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ (1) “ได้รับกล้าไม้ไม่เพียงพอไป

ไม่คุ้มค่ากับการขนส่ง” คิดเป็นร้อยละ 1.42 (2) “เจ้าหน้าที่ควรออกไปตรวจสอบว่าผู้ขอลำไ้ปลูกจริงหรือไม่” และ “ต้องการเจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำการปลูกต้นไ้” จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.57 (3) “ควรจัดตั้งหน่วยบริการแจกกล้าไ้ในพื้นที่เพิ่มเติม เพราะศูนย์เพาะชำกล้าไ้ไม่อยู่ห่างไกลมาก” “จัดทำเอกสารแนะนำให้ความรู้แจกจ่ายประชาชน” “กล้าไ้ที่แจกจ่ายมีขนาดเล็กเกินไป ต้องการได้รับกล้าไ้ที่มีขนาดโตพอเหมาะที่จะใช้ในการปลูก” “ทางเข้าสถานที่รับกล้าไ้ไม่สะดวก” “ต้องการงบประมาณไปเพาะชำกล้าไ้เอง” และ “ศูนย์ควรแจกกล้าไ้เพื่อปลูกซ่อมด้วย” ในจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.28

รายละเอียดของข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น และข้อมูลเพิ่มเติมของทุกข้อคำถาม ปรากฏตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้มารับกล้าไ้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไ้ของศูนย์เพาะชำกล้าไ้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
<u>จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น</u>		
ไม่ตอบ	337	95.74
ตอบ	15	4.26
<u>ประเด็นความคิดเห็น</u>		
1. ได้รับกล้าไ้ไม่ยเกินไปไม่คุ้มค่ากับการขนส่ง	5	1.42
2. เจ้าหน้าที่ควรออกไปตรวจสอบว่าผู้ขอลำไ้ปลูกจริงหรือไม่	2	0.57
3. ต้องการเจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำการปลูกต้นไ้	2	0.57
4. ควรจัดตั้งหน่วยบริการแจกกล้าไ้ในพื้นที่เพิ่มเติม เพราะศูนย์เพาะชำกล้าไ้ไม่อยู่ห่างไกลมาก	1	0.28
5. จัดทำเอกสารแนะนำให้ความรู้แจกจ่ายประชาชน	1	0.28
6. กล้าไ้ที่แจกจ่ายมีขนาดเล็กเกินไป ต้องการได้รับกล้าไ้ที่มีขนาดโตพอเหมาะที่จะใช้ในการปลูก	1	0.28
7. ป้ายบอกเส้นทางเข้าสถานที่รับกล้าไ้ไม่เด่นชัดเท่าที่ควร	1	0.28
8. ต้องการงบประมาณไปเพาะชำกล้าไ้เอง	1	0.28
9. ศูนย์ควรแจกกล้าไ้เพื่อปลูกซ่อมด้วย	1	0.28

**การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่าย
กล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่**

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้จากโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ลักษณะสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมที่แตกต่างกัน หรือใช้ค่าเฉลี่ยของตัวแปรเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม (รายละเอียดการแบ่งกลุ่มของตัวแปรอิสระได้อธิบายไว้ในแต่ละสมมติฐานตามลำดับ) จากนั้นจึงเอาค่าเฉลี่ยของเปอร์เซ็นต์การรอดตายของต้นไม้ในแต่ละกลุ่มของแต่ละตัวแปรมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งก็เป็นการทดสอบสมมติฐานของแต่ละตัวแปรอิสระ ว่ามีผลต่อความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเปอร์เซ็นต์การรอดตาย หรือทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้วิธี t-test ซึ่งได้กำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล การทดสอบสมมติฐานปรากฏผล ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับการศึกษาของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งระดับการศึกษาของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีระดับการศึกษาดำ (ไม่ได้เรียนหนังสือและมีการศึกษาระดับประถมศึกษา) และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีระดับการศึกษาสูง (มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือสูงกว่า)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาดำกับกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีระดับการศึกษาดำมีจำนวน 181 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวน 171 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีระดับการศึกษาดำ มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์มากกว่าผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีระดับการศึกษาสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 87.91 และร้อยละ 84.63 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.012 ($t = 2.521$) ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าที่กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ระดับการศึกษาของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน สาเหตุอาจเกิดจากผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีระดับการศึกษาดำ ส่วนใหญ่

เป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงมีเวลาในการดูแลรักษาต้นไม้ที่นำมาปลูกได้มากกว่าผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีระดับการศึกษาสูง ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป และประกอบธุรกิจส่วนตัว จึงอาจมีเวลาในการดูแลรักษาต้นไม้ได้น้อยกว่า รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
ระดับการศึกษาต่ำ	181	87.91	12.461	2.521	350	0.012
ระดับการศึกษาสูง	171	84.63	11.871			

สมมติฐานที่ 2 จำนวนชนิดของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งจำนวนชนิดของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้ 1 ชนิด และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้มากกว่า 1 ชนิด (มีจำนวนชนิดของกล้าไม้ 2-8 ชนิด)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้ 1 ชนิด กับกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้มากกว่า 1 ชนิด พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้ 1 ชนิด มีจำนวน 258 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้มากกว่า 1 ชนิด มีจำนวน 94 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้ 1 ชนิด มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์มากกว่าผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้มากกว่า 1 ชนิด ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 87.68 และร้อยละ 82.59 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.001 ($t = 3.500$) ซึ่งมีความนัยสำคัญทางสถิติสูงกว่าที่กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า จำนวนชนิดของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้

ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน สาเหตุอาจเกิดจากผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้ 1 ชนิด การดูแล บำรุงรักษาจะสามารถกระทำได้ง่ายกว่ากลุ่มผู้ที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้มากกว่า 1 ชนิด เนื่องจากกล้าไม้แต่ละชนิดมีการเจริญเติบโต ความแข็งแรง และการปรับตัวเข้ากับภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกัน กลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่ผู้มาขอรับกล้าไม้มากกว่า 1 ชนิด จึงอาจประสบกับปัญหาการดูแลรักษาได้ ผลสัมฤทธิ์จึงปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าว รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้แตกต่างกัน

จำนวนชนิดของกล้าไม้	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
มีจำนวน 1 ชนิด	258	87.68	12.371	3.500	350	0.001
มีจำนวนมากกว่า 1 ชนิด	94	82.59	11.229			

สมมติฐานที่ 3 จำนวนของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งจำนวนของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนของกล้าไม้ที่มีค่าเท่ากับ 313.84 กล้า เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนของกล้าไม้น้อย (มีจำนวนของกล้าไม้ 100-313 กล้า) และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนของกล้าไม้มาก (มีจำนวนของกล้าไม้ 314-1,800 กล้า)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนของกล้าไม้น้อย กับกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนของกล้าไม้มาก พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนของกล้าไม้น้อย มีจำนวน 218 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนของกล้าไม้มาก มีจำนวน 134 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนของกล้าไม้น้อยและที่มีจำนวนชนิดของกล้าไม้มาก มีค่าที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 86.00 และร้อยละ 86.84 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.533 ($t = -0.625$) ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติสูงกว่าที่

กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า จำนวนของกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอดงช้าง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอดงช้าง จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนของกล้าไม้แตกต่างกัน

จำนวนของกล้าไม้	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
น้อย (100-313 กล้า)	218	86.00	12.397	-0.625	350	0.533
มาก (314-1,800 กล้า)	134	86.84	12.090			

สมมติฐานที่ 4 ขนาดพื้นที่ถือครองของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอดงช้าง จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งขนาดพื้นที่ถือครองของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยขนาดพื้นที่ถือครองที่มีค่าเท่ากับ 8.87 ไร่ เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อย (มีขนาดพื้นที่ถือครอง 1-8.87 ไร่) และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีขนาดพื้นที่ถือครองมาก (มีขนาดพื้นที่ถือครอง 8.88-100 ไร่)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อย กับกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีขนาดพื้นที่ถือครองมาก พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อย มีจำนวน 237 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีขนาดพื้นที่ถือครองมาก มีจำนวน 115 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อยและที่มีขนาดพื้นที่ถือครองมาก มีค่าที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 85.93 และร้อยละ 87.11 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.401 ($t = -0.841$) ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติสูงกว่าที่กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ขนาดพื้นที่ถือครองของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอดงช้าง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีขนาดของพื้นที่ถือครองแตกต่างกัน

ขนาดของพื้นที่ถือครอง	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
น้อย (1-8.87 ไร่)	237	85.93	12.509	-0.841	350	0.401
มาก (8.88-100 ไร่)	115	87.11	11.777			

สมมติฐานที่ 5 จำนวนแรงงานในครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งจำนวนแรงงานในครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่มีค่าเท่ากับ 3.50 คน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อย (มีจำนวน 1-3 คน) และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก (มีจำนวน 4-8 คน)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อย กับกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อย มีจำนวน 179 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก มีจำนวน 173 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยและที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก มีค่าที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 86.82 และร้อยละ 85.80 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.439 ($t = 0.774$) ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติสูงกว่าที่กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า จำนวนแรงงานในครัวเรือนของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนแตกต่างกัน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
น้อย (มีจำนวน 1-3 คน)	179	86.82	11.790	0.774	350	0.439
มาก (มีจำนวน 4-8 คน)	173	85.80	12.762			

สมมติฐานที่ 6 ความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าร้อยละของคะแนนความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ที่ระดับร้อยละ 70 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม (เนื่องจากผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด มีความรู้ด้านนี้อยู่ในระดับสูง) คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ต่ำและปานกลาง (ได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 70) และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้สูง (ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ต่ำ กับกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้สูง พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ต่ำ มีจำนวน 42 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้สูง มีจำนวน 310 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ต่ำและที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้สูง มีค่าที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 85.23 และร้อยละ 86.47 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.542 ($t = -0.610$) ซึ่งมีค่า นัยสำคัญทางสถิติสูงกว่าที่กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มีความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้แตกต่างกัน

ความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
น้อย (น้อยกว่าร้อยละ 70)	42	85.23	13.173	-0.610	350	0.542
มาก (ร้อยละ 70 ขึ้นไป)	310	86.47	12.158			

สมมติฐานที่ 7 การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ กับกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มีจำนวน 151 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มีจำนวน 201 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์มากกว่าผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 87.88 และร้อยละ 84.24 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.006 ($t = -2.784$) ซึ่งมีค่า นัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าที่กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน สาเหตุอาจเกิดจากผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ย่อมได้รับทราบข้อมูล หรือ ได้รับความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบำรุง ดูแล รักษาต้นไม้ที่ปลูกได้ดีกว่ากลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจไม่มีความรู้ในการบำรุง ดูแล รักษาต้นไม้ ผลสัมฤทธิ์จึงปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าว รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้แตกต่างกัน

การติดต่อประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ป่าไม้	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
ไม่เคย	151	84.24	12.115	-2.784	350	0.006
เคย	201	87.88	12.184			

สมมติฐานที่ 8 การได้รับการฝึกอบรมของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งการได้รับการฝึกอบรมของผู้มาขอรับกล้าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และ (2) กลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่เคยได้รับการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม กับกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่เคยได้รับการฝึกอบรม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีจำนวน 205 ราย และผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่เคยได้รับการฝึกอบรม มีจำนวน 147 ราย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้มาขอรับกล้าไม้ กลุ่มที่เคยได้รับการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์มากกว่าผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 92.08 และร้อยละ 82.17 ตามลำดับ เมื่อนำค่าเฉลี่ยทั้งสองมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าน้อยกว่า 0.001 ($t = -8.121$) ซึ่งมีความนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าที่กำหนดไว้ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การได้รับการฝึกอบรมของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน สาเหตุอาจเกิดจากผู้มาขอรับกล้าไม้ที่เคยได้รับการฝึกอบรม ย่อมรับทราบข้อมูลหรือได้รับความรู้ต่าง ๆ จนมีความเชี่ยวชาญในการปลูก บำรุง ดูแล รักษาต้นไม้ได้เป็นอย่างดี ต่างจากกลุ่มของผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม อาจไม่มีความชำนาญที่เพียงพอในการปลูก บำรุง ดูแล รักษาต้นไม้ที่ขอรับไปปลูกได้ ผลสัมฤทธิ์จึงปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าว รายละเอียดของข้อมูลข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างกลุ่มผู้มาขอรับกล้าไม้ที่ได้รับการฝึกอบรมแตกต่างกัน

การได้รับการฝึกอบรม	N	Mean	Std. Deviation	t	df	sig
ไม่เคย	205	82.19	13.151	-8.121	350	< 0.001
เคย	147	92.08	7.932			

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษา จำนวนชนิดของกล้าไม้ การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการได้รับการฝึกอบรม รายละเอียดสรุปผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ปรากฏตามตารางที่ 22

ตารางที่ 22 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ตัวแปรอิสระที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน	Sig	t-test
1. ระดับการศึกษา	0.012	2.521
2. จำนวนชนิดของกล้าไม้	0.001	3.500
3. จำนวนของกล้าไม้	0.533	-0.625
4. ขนาดพื้นที่ถือครอง	0.401	-0.841
5. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	0.439	0.774
6. ความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้	0.542	-0.610
7. การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	0.006	-2.784
8. การได้รับการฝึกอบรม	< 0.001	-8.121

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาขอรับกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545 ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ ผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 43.68 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่หก มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.17 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.50 คน มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีอาชีพรอง มีรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 131,866.02 บาท และ 116,548.30 บาทต่อปี ตามลำดับ มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 43.39 ปี ส่วนใหญ่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ผู้มาขอรับกล้าไม้ส่วนใหญ่มาขอรับกล้าไม้เพื่อนำไปปลูก จำนวน 1 ชนิด มาขอรับกล้าไม้ไปปลูกเฉลี่ย 313.84 กล้า โดยส่วนใหญ่มาขอรับกล้าไม้สัก มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 8.87 ไร่ ปลูกต้นไม้เป็นเนื้อที่เฉลี่ย 2.68 ไร่ มาขอรับกล้าไม้ไปปลูกในปี พ.ศ. 2545 ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการปลูกต้นไม้เพื่อใช้สอยส่วนตัว เคยได้รับการฝึกอบรม และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มีค่าใช้จ่ายในการปลูกต่อไร่เฉลี่ย 454.52 บาท มีค่าใช้จ่ายรวมในการปลูกเฉลี่ย 574.90 บาท และมีความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้อยู่ในระดับสูง

2. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545 ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ จำนวนกล้าไม้ของผู้มาขอรับกล้าไม้ตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีจำนวนต้นไม้ที่รอดตายเฉลี่ย 271.32 กล้า โดยส่วนใหญ่มีอัตราการรอดตายอยู่ในช่วงร้อยละ 90-100 คิดเป็นร้อยละ 52.27 รองลงมาคืออัตราการรอดตายอยู่ในช่วงร้อยละ 80-89 คิดเป็นร้อยละ 26.14 น้อยที่สุดคืออัตราการรอดตายน้อยกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 0.85 โดยมีอัตราการรอดตายเฉลี่ย ร้อยละ 86.32 จึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับสูง

3. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544–2545 ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนชนิดของกล้าไม้ การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการได้รับการฝึกอบรม ส่วนจำนวนของกล้าไม้ ขนาดพื้นที่ถือครอง จำนวนแรงงานในครัวเรือน และความรู้ด้านการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการศึกษา จำนวนชนิดของกล้าไม้ การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการได้รับการฝึกอบรม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศูนย์เพาะชำกล้าไม้แห่งนี้ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ควรให้ความรู้ด้านการปลูก บำรุง รักษาต้นไม้กับผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำให้มากขึ้นยิ่งกว่าเดิม เนื่องจากผู้มาขอรับกล้าไม้กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ในการปลูกกล้าไม้ที่ต่ำอยู่แล้ว เนื่องจากมีเวลาในการแลร้งมาก หากมีความรู้ในด้านดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ก็จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้มากขึ้นไปอีก

2. การแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับผู้มาขอรับกล้าไม้ ควรที่จะแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับผู้มาขอรับกล้าไม้เพียงรายละชนิดเดียว โดยคำนึงถึงชนิดที่ผู้มาขอรับกล้าไม้มีความต้องการ หรือเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของผู้ที่มาขอรับกล้าไม้ไปปลูกมากที่สุด รวมถึงอาจเป็นชนิดไม้ที่มีคุณค่าทางด้านเศรษฐกิจสูง

3. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่เกี่ยวข้องควรอำนวยความสะดวก หรือให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถด้านการปลูกป่าอยู่ประจำศูนย์ฯ ตลอดเวลา และหากเป็นไปได้ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่เกี่ยวข้องควรที่จะออกติดตาม ดูแล และแนะนำให้ความรู้กับผู้มาขอรับกล้าไม้ที่มาขอรับกล้าไม้เป็นราย ๆ ไป

ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้กับผู้มาขอรับกล้าไม้ดังกล่าว หรืออาจจัดทำแผ่นพับให้ความรู้ด้านการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ ไว้สำหรับแจกจ่ายให้กับผู้มาขอรับกล้าไม้ เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นคู่มือหรือแนวทางในการปลูกต้นไม้ที่ขอรับไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปลูกป่าให้มากขึ้น เนื่องจากยังมีผู้มาขอรับกล้าไม้ผู้มาขอรับกล้าไม้เป็นจำนวนมาก ที่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งหากทางหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ จะส่งผลทำให้ผู้มาขอรับกล้าไม้มีความรู้มากยิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ในการปลูกต้นไม้ก็จะมากขึ้นตามไปด้วย

5. ควรนำข้อเสนอแนะตามจากผู้มาขอรับกล้าไม้แสดงความคิดเห็นไว้ มาพิจารณาประกอบการวางแผน และปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้เป็นไปในแนวทางดังกล่าว เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ การแจกจ่ายกล้าไม้ในจำนวนที่คุ้มค่ากับการขนส่ง ควรมีเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบว่าผู้ขอกล้าไม้ปลูกจริงหรือไม่ จัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำการปลูกต้นไม้ ควรจัดตั้งหน่วยบริการแจกกล้าไม้ในพื้นที่เพิ่มเติม จัดทำเอกสารแนะนำให้ความรู้แจกจ่ายผู้มาขอรับกล้าไม้ และเพาะกล้าไม้ให้มีขนาดโตพอเหมาะที่จะใช้ในการปลูก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ กับหน่วยงานที่เพาะชำหรือแจกจ่ายกล้าไม้อย่างทั่วถึง เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการพิจารณาว่า ในภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้เป็นอย่างไร เนื่องจากการศึกษาวิจัยในเรื่องยังมิได้มีการศึกษาอย่างเป็นที่กว้างขวางแต่อย่างใด

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมป่าไม้. 2532. การวิจัยและฝึกอบรมการปลูกสร้างสวนป่า. ฝ่ายพัฒนาบุคคล กองเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

_____. 2542. การจัดการเพาะชำกล้าไม้คุณภาพ. ส่วนเพาะชำกล้าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

_____. 2543. สถิติการป่าไม้ของประเทศไทย 2543. ส่วนศูนย์ข้อมูลกลาง สำนักสารสนเทศ, กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

ธงชัย จารุพัฒน์. 2541. สถานการณ์ป่าไม้ของประเทศไทย. ส่วนวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

ธงไชย สุขแก้ว. 2547. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของสถานีเพาะชำกล้าไม้หนองเต็ง - จักรราช อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ และสิน พันธุ์พินิจ. 2536. การประเมินผลการฝึกอบรม. ใน เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรในการส่งเสริมการป่าไม้ : กรมป่าไม้ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, กรุงเทพฯ.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. บริษัท นานมี บุ๊คส์ จำกัด, กรุงเทพฯ.

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่. 2544. สรุปผลการดำเนินงานประจำปี ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544. ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ ส่วนเพาะชำกล้าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่. 2545. สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545. ส่วนเพาะชำกล้าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

สถิตย์ สวินทร. 2526. บทบาทของสถานีเพาะชำกล้าไม้ต่อการส่งเสริมภาคเอกชนปลูกสร้างสวนป่า หลักสูตรการฝึกอบรมการเพาะชำกล้าไม้รุ่นที่ 2. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

สุเทพ ปวเรศวิทยาพร. 2544. การประเมินผลการส่งเสริมการปลูกป่าของราษฎร: กรณีศึกษา หมู่บ้านเป้าหมายของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรสิทธิ์ เวชสิทธิ์. 2544. ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อกล้าไม้ที่ได้รับแจก: กรณีศึกษาศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 4 จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุมงกษ จามิกร. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์. ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สมนึก โตพ่วง. 2541. การศึกษาเกี่ยวกับการเพาะชำกล้าไม้ พ.ศ. 2539 – 2541. ฝ่ายวางแผนการเพาะชำกล้าไม้ ส่วนเพาะชำกล้าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

Eysenek, H.J., N. Arnold and R. Meili. 1972. **Encyclopedia of Psychology**. London.

Yamane, T. 1973. **Statistics : An Introductory Analysis**. 3rd ed. Harper International Edition. Tokyo.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเลขที่			
แบบสอบถามงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแจกจ่ายกล้าไม้ของศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่			
คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 สภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้ที่มาขอรับกล้าไม้ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้ของผู้ที่มาขอรับกล้าไม้ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ที่มาขอรับกล้าไม้			

ส่วนที่ 1 สภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้ที่มาขอรับกล้าไม้

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

1. เพศ
 () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี (นับจำนวนอายุเต็มเป็นปี)
3. ระดับการศึกษา
 () ไม่ได้เรียนหนังสือ
 () เรียนหนังสือ จบการศึกษาระดับชั้น.....
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของท่าน รวมจำนวนทั้งสิ้น.....คน จำแนกเป็น
 - 4.1 สมาชิกในครัวเรือนเพศชาย จำนวน.....คน
 - 4.2 สมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง จำนวน.....คน
5. จากจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของท่านตามข้อ 4 อยากทราบว่า สมาชิกในครัวเรือนของท่านที่มีอายุอยู่ระหว่าง 15-60 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น.....คน

6. อาชีพหลักของท่าน (อาชีพที่ทำรายได้ให้กับครัวเรือนสูงสุด โดยให้เลือกตอบเพียงอาชีพเดียว)
- () เกษตรกรรม () รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- () ค้าขาย () ข้าราชการท้องถิ่น (เทศบาล อบต. ฯลฯ)
- () รับจ้างทั่วไป () ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- () อื่น ๆ (ระบุ).....
7. อาชีพรอง (อาชีพที่ทำรายได้ให้กับครัวเรือนรองจากอาชีพหลัก โดยให้เลือกตอบเพียงอาชีพเดียว)
- () ไม่มีอาชีพรอง
- () มีอาชีพรอง ได้แก่
- () เกษตรกรรม () รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- () ค้าขาย () ข้าราชการท้องถิ่น (อบต.)
- () รับจ้างทั่วไป () ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- () อื่น ๆ (ระบุ).....
8. รายได้รวมของครัวเรือนท่านโดยประมาณในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา (รายได้ของสมาชิกทุกคนรวมกันโดยที่ยังไม่มีการหักค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด)
- 8.1 รายได้รวมทั้งหมด รวมเป็นเงินประมาณ.....บาทต่อปี
- 8.2 รายได้จากอาชีพหลัก รวมเป็นเงินประมาณ.....บาทต่อปี
- 8.3 รายได้จากอาชีพรอง รวมเป็นเงินประมาณ.....บาทต่อปี
9. รายจ่ายรวมของครัวเรือนท่านโดยประมาณในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา (รายจ่ายของสมาชิกทุกคนในครัวเรือนรวมกัน) รวมเป็นเงินประมาณ.....บาทต่อปี
10. ท่านและสมาชิกในครัวเรือนของท่าน ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยในที่อยู่ปัจจุบัน รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ.....ปี
11. ตั้งแต่ที่ท่านได้มาติดต่อขอรับกล้าไม้จากสถานีเพาะชำกล้าไม้ที่ 12 ดังกล่าวมาปลูกจนถึงปัจจุบัน ท่านได้มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของสถานีเพาะชำฯ หรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้อื่น ๆ เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับด้านการปลูก การบำรุง การดูแล รักษาต้นไม้ที่ขอรับมาดังกล่าวบ้างหรือไม่
- () ไม่เคย
- () เคย จำนวนประมาณ.....ครั้ง

12. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการปลูกไม้เศรษฐกิจ หรือการปลูกสร้างสวนป่า จากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจากสื่อต่าง ๆ บ้างหรือไม่
- () ไม่ได้รับ
- () ได้รับ จำนวนประมาณ.....ครั้ง
13. กรณีที่ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารตามข้อ 12 ท่านได้รับจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () วิทยุ () โทรทัศน์
- () หนังสือพิมพ์ () นิตยสารต่าง ๆ
- () เอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ () ญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้าน
- () ป้ายประกาศต่าง ๆ () เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- () หอกระจายข่าว () อื่น ๆ (ระบุ).....
14. ปัจจุบันท่านได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ บ้างหรือไม่
- () ไม่เป็น
- () เป็น ได้แก่ (ตอบทุกข้อที่ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม)
- () กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน () กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- () กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร () กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- () กลุ่มออมทรัพย์ ฐกส. () กลุ่มป่าชุมชน
- () กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน () กลุ่มอาสาสมัครหมู่บ้าน (อสม.)
- () กลุ่มอื่น ๆ (ระบุ).....
-

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกล้าไม้ของผู้ที่มาขอรับกล้าไม้ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

15. ชนิดและจำนวนของกล้าไม้ ที่ท่านมาขอรับจากสถานีเพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่

() สัก	จำนวน.....กล้า
() สะเดา	จำนวน.....กล้า
() ประดู่ป่า	จำนวน.....กล้า
() พญาสัตบรรณ	จำนวน.....กล้า
() ตะแบก	จำนวน.....กล้า
() อินทนิล	จำนวน.....กล้า
() ประดู่กิ่งอ่อน	จำนวน.....กล้า
() กาสะลอง	จำนวน.....กล้า
() มะขามป้อม	จำนวน.....กล้า
() โมกมัน	จำนวน.....กล้า
() จี้เหล็กบ้าน	จำนวน.....กล้า
() ยมหิน	จำนวน.....กล้า
() ฦน	จำนวน.....กล้า
() ชาทอง	จำนวน.....กล้า
() พยุง	จำนวน.....กล้า
() ทรงบาดาล	จำนวน.....กล้า
() มะค่าโมง	จำนวน.....กล้า
() ยูคาลิปตัส	จำนวน.....กล้า
() ไม้ต่างๆ	จำนวน.....กล้า
() จามจุรี	จำนวน.....กล้า
()	จำนวน.....กล้า
()	จำนวน.....กล้า
()	จำนวน.....กล้า
()	จำนวน.....กล้า
()	จำนวน.....กล้า
รวม.....ชนิด	รวมจำนวน.....กล้า

16. ครอบครัวยุทธของท่านมีที่ดินในครอบครองรวมทั้งสิ้น จำนวนประมาณ.....ไร่
17. พื้นที่ที่ท่านใช้ในการปลูกต้นไม้ที่นำมาจากสถานีเพาะชำกล้าไม้ฯ มีจำนวน.....ไร่
18. ท่านได้ปลูกต้นไม้ที่ได้ขอรับมาจากสถานีเพาะชำฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ.....
19. จากจำนวนต้นไม้ที่ท่านขอมาเพื่อปลูกดังกล่าว ปัจจุบันยังคงเหลือต้นไม้ที่รอดตายอยู่จำนวน
ทั้งสิ้นประมาณ.....ต้น คิดเป็นเปอร์เซ็นต์การรอดตาย.....เปอร์เซ็นต์
20. วัตถุประสงค์ในการปลูกต้นไม้ที่ขอรับมาปลูกดังกล่าว ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () เพื่อใช้สอยส่วนตัว
 - () เพื่อเป็นการค้า
 - () เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
 - () เพื่อให้ร่มเงาให้ความร่มรื่น
 - () เพื่อความสวยงาม
 - () เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
 - () เพื่อสาธารณประโยชน์
 - () เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ (ระบุ).....
-
21. ค่าใช้จ่ายในขนย้าย การปลูก บำรุง ดูแลรักษาต้นไม้ที่ขอรับมาจากสถานีเพาะชำกล้าไม้ฯ
มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง (ตอบให้ครบทุกประเด็นที่ได้มีการใช้จ่ายไปจริง)
() ค่าเตรียมพื้นที่	จำนวน.....บาท
() ค่าวัสดุอุปกรณ์	จำนวน.....บาท
() ค่าขนย้ายกล้าไม้	จำนวน.....บาท
() ค่าแรงในการปลูก	จำนวน.....บาท
() อื่น ๆ (ระบุ).....	จำนวน.....บาท
() อื่น ๆ (ระบุ).....	จำนวน.....บาท
() อื่น ๆ (ระบุ).....	จำนวน.....บาท
รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	จำนวน.....บาท
22. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกต้นไม้ การปลูกไม้เศรษฐกิจ
หรือการปลูกสร้างสวนป่า มาก่อนบ้างหรือไม่
- () ไม่เคย
 - () เคย

23. จากข้อ 22 หากท่านเคยได้รับการฝึกอบรม ท่านเคยได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรใดมาบ้าง
(ตอบให้ครบทุกหลักสูตรที่ท่านเคยได้รับการฝึกอบรม)

- () หลักสูตรการเพาะชำกล้าไม้และการปลูกป่า
() หลักสูตรระบบเกษตรป่าไม้
() หลักสูตรการปลูกไม้เศรษฐกิจ
() หลักสูตร.....
() หลักสูตร.....
() หลักสูตร.....
() หลักสูตร.....

24. ความรู้เกี่ยวกับการปลูก และบำรุงรักษาต้นไม้

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านในแต่ละข้อว่า
“ถูกต้อง” หรือ “ไม่ถูกต้อง” เพียงข้อละคำตอบเดียว และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. การปลูกต้นไม้ที่ถูกต้อง ควรเลือกชนิดไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่ปลูก เพื่อต้นไม้จะได้มีการเจริญเติบโตที่ดี	/	
2. กล้าไม้ที่มีขนาดเล็ก สามารถนำไปปลูกในพื้นที่ได้ทันที โดยที่ไม่จำเป็นต้องรอให้มีขนาดที่โตแต่อย่างใด		/
3. การปลูกต้นไม้ควรปลูกให้มีระยะห่างตามหลักวิชาการ คือ ระยะห่างระหว่างต้นไม้นั้นน้อยกว่า 2 x 4 เมตร	/	
4. การปลูกต้นไม้ ควรขุดหลุมให้มีความลึกพอสมควร แล้วจึงรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกก่อนการปลูกต้นไม้ทุกครั้ง	/	
5. การปลูกต้นไม้ชนิดเดียวกันทั้งแปลง จะช่วยทำให้ง่ายต่อการบำรุง ดูแลรักษา และสามารถป้องกันโรคและแมลงได้ดี		/
6. เมื่อได้ดำเนินการปลูกต้นไม้ไปแล้ว ในช่วง 2 ปีแรก ไม่ควรกำจัดวัชพืชในพื้นที่ออก เพื่อให้ต้นไม้ได้รับความชุ่มชื้นเต็มที่		/
7. การปลูกต้นไม้ที่ถูกต้อง ควรเลือกปลูกในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงของฤดูฝน	/	

24. ความรู้เกี่ยวกับการปลูก และบำรุงรักษาดันไม้ (ต่อ)

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
8. การเตรียมพื้นที่ปลูกต้นไม้ ควรมีหลักปักเป็นแนวให้ทั่วพื้นที่ เพื่อความสะดวกในการปลูกและการดูแล บำรุงรักษาดันไม้	/	
9. กล้าไม้ชนิดต่าง ๆ ก่อนนำไปปลูกควรตรวจครุ่นและเปิดให้รับแสงเต็มที่ เพื่อให้แก่และทนต่อสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น		/
10. ก่อนการปลูกต้นไม้ควรไถพรวนเตรียมพื้นที่ให้เรียบร้อยก่อน เพื่อช่วยกำจัดวัชพืชและทำให้ต้นไม้ที่ปลูกเจริญเติบโตได้ดี	/	
11. การบำรุงต้นไม้ที่ปลูกใหม่ ควรใส่ปุ๋ยเคมีปีละ 3-4 ครั้ง จะช่วยให้ต้นไม้มีการเจริญเติบโตได้ดี	/	
12. เมื่อได้ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ไปแล้ว หากมีต้นไม้บางส่วนตาย ไม่ควรทำการปลูกซ่อม เพราะจะทำให้ต้นไม้ที่ปลูกซ่อมโตไม่ทันต้นอื่นๆ ที่ปลูกไว้ก่อน		/
13. กล้าไม้ที่รับมาจากสถานีเพาะชำฯ ควรนำไปปลูกทันทีโดยไม่ต้องพักฟื้น จะทำให้กล้าไม้รอดตายสูงและตั้งตัวได้เร็วขึ้น		/
14. การปลูกต้นไม้เป็นแปลงขนาดใหญ่ ควรมีการทำแนวกันไฟ เพื่อการป้องกันไฟป่า และสามารถใช้เป็นทางตรวจการได้	/	
15. จำนวนของต้นไม้ที่ปลูกต่อไร่ ควรปลูกให้มีจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่จะทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่สูงมากขึ้นด้วย		/
16. การปลูกต้นไม้ในช่วงระยะแรกที่ต้นไม้ยังไม่โตมากนัก ควรมีการปลูกพืชเกษตรอื่น ๆ แซมระหว่างแถวไปก่อน จะช่วยสร้างรายได้เสริมและช่วยทำให้พื้นที่มีวัชพืชน้อยลงได้	/	
17. การกำจัดวัชพืชหรือเชื้อเพลิงในช่วงปลายฤดูฝนและต้นฤดูแล้งของทุกปี ไม่สามารถที่จะช่วยลดปัญหาไฟป่าลงได้แต่อย่างใด		/
18. เมื่อต้นไม้ที่ปลูกเจริญเติบโตมีกิ่งชิดกัน ควรตัดสาขายาระยะโดยการตัดต้นไม้ที่เจริญเติบโตน้อยกว่าออก เปิดให้ต้นไม้ที่เหลือสามารถรับแสงได้อย่างเต็มที่	/	

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้มาขอรับกล้าไม้

25. ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้มาขอรับกล้าไม้ ที่เกี่ยวกับการปลูkdต้นไม้ และการดำเนินงานด้านการแจกจ่ายกล้าไม้ของสถานีเพาะชำกล้าไม้ที่ 12 จังหวัดแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-สกุล	นายสุภกิจ สืบสุโกศล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	ตำบลโนเวียง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
ประวัติการศึกษา	วท.บ. (เทคโนโลยีการเกษตร) สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ (พ.ศ. 2540)
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าพนักงานป่าไม้ ระดับ 5 สังกัด ส่วนส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สวนป่าแม่เปิง-นาพูน สำนักงานป่าไม้จังหวัดสาขาจังหวัดแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่